

ОСИГУРАНИКА

ГЛАС

ГОДИНА XLII • БРОЈ 4 • БЕОГРАД, 28. ФЕБРУАР 2011. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Измене и допуне Закона о ПИО
**ПРИМЕНА
МЕЂУНАРОДНИХ
СПОРАЗУМА**

Глас осигураника
истражује
**РАЧУНИ МОГУ
БИТИ И МАЊИ**

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0700/017-017
ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА
011/30-60-680
0 – 24h

Atomska Banja
GORINA TERMA

- 10 % popusta u zimskom periodu,
- Mogućnost plaćanja na 5 rata
- Na 10 pensiona, 11-ti gratis

СРЕЋАН 8. МАРТ

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ:

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Ика Митровић,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Д.О.О. Комазец, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

На почетку 21. века, после дугачке борбе за равноправност полова, жене се и даље суочавају са истим препрекама и искушењима. Испоставило се да је изборена равноправност донела много додатних обавеза, а савремено друштво све веће захтеве. Жене су добиле прилику да освајају високе позиције, али оне које се потпуно посвете послу скоро да нису у могућности да остваре квалитетан породични живот. Зато се, парадоксално, данашњој жени као питање свих питања све више намеће дилема – каријера или материнство.

И жене, у једнакој мери као и мушкарци, сматрају да је лични и професионални развој веома важан, а пословни успех оба пола данас највише зависи од тога колико сте посвећени и спремни да све остале обавезе ставите у други план. Стога је одлука о томе који ћете пут одабрати ствар личног избора и амбиција, мада већина жена покушава да балансира између свих ових улога.

На каријеру жене на нашим географским просторима одувек је утицало јако културно наслеђе и патријархални образац по коме она првенствено треба да буде „добра мајка и супруга“, док њена лична и професионална афирмација

углавном служи да се „допуни буџет“. У пракси то значи да жена уместо једног има најмање двоструко радно време и мора да „краде“ од сопственог сна да би нешто постигла и у својој професији. Међутим, и у западним земљама се у последње време враћа тренд да жене опет буду домаћице и мајке пре свега. И то по њиховој сопственој жељи – да мало успоре живот, смање стрес и буду више уз своју децу.

У Британији, закључио је недавно тим њихових истраживача, око 50 одсто жена које су на високим позицијама нису оствариле потомство, а оне које јесу, у највећем проценту задржале су се на једном детету, с којим проводе мало времена и због тога су веома забринуте. Долазак детета мења приоритете, те ако покушају да раде истим темпом као и пре порођаја, жене често прати грижа савести и страх да ће неке фазе у одрастању свог малишана неминовно пропустити.

Јасно је да свака држава мора озбиљније да се позабави овом питањем, а решење сигурно није да жене одуштају од каријере. Дотле, остаје да и даље бијемо ту битку и да се трудимо да из ње изађемо што успешније – и као жене и као мајке.

М. Јовановић

Сто први пут

Из године у годину пред Осми март јавност показује заинтересованост за женско питање која се најчешће своди на концерте, новинске чланке и ТВ емисије. Проблеми дискриминације, насиља над женама, свакодневице жена са инвалидитетом, самохраних мајки остају, нажалост, део наше стварности и сваког наредног дана. Међународни дан жена није само њихов празник већ би требало да симболише акције у решавању проблема са којима се жене суочавају.

Ове године Осми март се обележава сто први пут. Установљен је на Другој међународној конференцији жена социјалиста, 8. марта 1910. у Копенхагену, на иницијативу Немеце Кларе Цеткин, тадашње лидерке женског радничког покрета. Тај дан би требало да чува сећање на демонстрације америчких радница у Чикагу 1909. године и на 15.000 жена које су се у њујоршком маршу бориле за краће радно време, боље плате и право гласа. Тај дан би требало да нас подсети да у свету још постоје жене које немају право да возе кола (Саудијска Арабија), да по верском закону не могу да добију развод без мужевљеве сагласности (Израел), да без дозволе супруга не може да им се изда пасош (Ирак), да су највећи данак

транзицији платиле жене, да истраживања о незапослености показују да је светска економска криза највише њих погодила... Проблеми са којима се припаднице лепшег пола сусрећу врло често су узроковани само тиме што су жене.

За више од једног века жене су поставиле стандарде као што су скраћење радног времена, право на једнаку плату са мушкарцима, заштита на раду, право на абортус, право на образовање, сексуалне слободе. Неки проблеми су се с временом усложњавали а савремено друштво је донело и нове притиске на женска плећа. Статистика каже да једна од три жене трпи насиље, незапосленост жена у Србији је 1,5 пута већа него незапосленост мушкараца а оне које раде мање су плаћене од мушких колега...

Упркос свим старим и новим социјалним и економским баријерама са којима се сусреће, све своје улоге она и даље прихвата и живи, и није се променила као мајка, као бака, као сестра, као пријатељица, као домаћица, као колегиница... и она таква остаје и сто први пут.

Ј. Оцић

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О ПИО

Нове одредбе и примена међународних споразума

У Сектору за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања у РФ ПИО се, поред многобројних других послова, ради и на доношењу решења у првом степену када је реч о примени међународних уговора. Република Србија има споразуме о социјалном осигурању са двадесет шест земаља, и њима су уређена питања признавања радног стажа, здравственог осигурања, исплате пензија и других давања.

Измене и допуне Закона о ПИО односе се и на примену ових споразума. Које су те промене и који су ефекти њиховог спровођења у пракси, за наш лист говори Јулијана Радовановић, начелница Одељења за ПИО по међународним уговорима у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање.

– Сусретали смо се у свакодневном послу са особама које су у иностранству оствариле право на пензију, а које су такође радиле и у Србији, где нису имале потребне године стажа осигурања за стицање права на пензију. Ти корисници су најчешће прибегавали томе да сами себи уплаћују осигурање према члану 15, да би стекли услов за остваривање права на пензију по домаћим прописима. То више није могуће, јер је новим Законом јасно прецизирано да само лице ван обавезног осигурања, односно незапослено лице може себи да уплаћује осигурање. То практично значи да корисници пензије, па тиме и корисници иностране пензије, не могу да стекну својство осигураника по овом основу. У Закону из 2003, а затим и из 2006. године, одредба члана 15 није била у овом смислу тако прецизира-

Јулијана Радовановић

на, а сада у вези са тим нема никаквих недоумица – каже Јулијана Радовановић.

Конкретни случајеви то најбоље објашњавају.

– Свакако, а најбољи пример за то су корисници који су право на пензију остварили у Немачкој где је, уз одређене године живота, услов за пензију минимум пет година радног стажа. Ти корисници више немају право да себи уплаћују стаж по члану 15, да би евентуално испунили услове за стицање права на пензију по прописима Србије. Дакле, та промена у Закону је суштинска промена, велика новина... – објашњава начелница Одељења за ПИО по међународним уговорима.

Значајна промена је и у вези са најнижим износом пензије, а том изменом је исправљена и својеврсна неправда.

– У Закону је чланом 79 регулисан најнижи износ пензије за све врсте осигураника. Он

прописује да најнижи износ пензије припада осигуранику који оствари право на старосну, односно инвалидску пензију ако му је тај износ мањи од износа који је предвиђен одредбама овог члана. А према члану 77 предвиђено је да осигуранику који је остварио право на инострану пензију применом међународних уговора припада износ у висини разлике до најнижег износа пензије, ако му збир утврђене пензије по домаћим и иностране (дела) пензије обрачунате према девизном курсу на дан стицања права у тој земљи, не прелази износ најниже пензије утврђене законом. Тиме је отклоњена неправда према људима који примају најнижи износ пензије коју су остварили искључиво по домаћим прописима у односу на оне који су је остварили и по домаћим и по иностраним прописима – наводи Јулијана Радовановић.

Споразуми са 26 земаља

Србија је потписала међународне споразуме са: Аустријом, Белгијом, Бугарском, Великом Британијом, Данском, Египтом, Италијом, Либијом, Луксембургом, Мађарском, Македонијом, Немачком, Панамом, Пољском, Румунијом (само здравствено осигурање), Словачком (примењује се споразум са Чехословачком Републиком), БиХ, Француском, Холандијом, Хрватском, Црном Гором, Чешком, Швајцарском, Шведском и Словенијом.

У многим иностраним земаљама постоји ограничење када је реч о трајању брака, као и неки други услови који се односе на остваривање права на породичну пензију.

– Разлог за таква законска ограничења лежи у намери да се избегну евентуалне злоупотребе, а то је према Закону о изменама и допунама Закона о ПИО предвиђено и у нашој земљи. У Швајцарској је, примера ради, поред потребних година живота, прописан услов од минимум пет година трајања брака. Код нас је, према новим прописима, предвиђено да уколико је умрли осигураник, односно корисник пензије у моменту закључења брака имао навршених 65 (мушкарац), односно 60 година (жена), брачни друг може стећи право на породичну пензију под условом да имају заједничко дете или ако је брак трајао најмање две године – износи начелница Јулијана Радовановић.

Јелена Оцић

НАЈНИЖА ЗАГАРАНТОВАНА ПЕНЗИЈА

Заштита за најугроженије

Иван
МимићВладимир
Станковић

Према подацима Републичког завода за статистику (март 2010), у Србији има 1,85 милиона запослених, а према последњим подацима из матичне евиденције Фонда ПИО (јун 2010), запослених је, заједно са самосталним делатностима, 2,44 милиона а пензионера више од 1,62 милиона. Много пута је истакнуто да је пензија економска категорија која се одређује на бази зарађеног: висине примања, дужине радног стажа, уплаћених доприноса, али пензијски системи већине земаља садрже и ставку која штити најугроженије – најнижу загарантовану пензију која треба да обезбеди минималну материјалну сигурност, односно основни ниво пензијских права. Тренутно се из буџета Републике Србије за пензионере из категорије запослених издваја 3,62 милијарде динара, за пољопривреднике 10,99 милијарди динара, и за самосталне делатности 153 милиона динара, којима се покрива разлика између најниже загарантоване пензије и онога што је стварно зарађено, односно онога што би осигуранику припало по закону. О томе, као и о кретању и усклађивању пензија у протеклој деценији разговарали смо са Иваном Мимићем, директором Сектора за финансијске послове, и Владимиром Станковићем, директором Сектора за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања у Фонду ПИО.

У којим случајевима осигуранници (старосни и инвалидски) примају најнижи износ пензије?

– Најнижи износ пензије припада осигуранику који оствари право на старосну, односно инвалидску пензију ако му је та пензија мања од онога што је за-

коном утврђено као најнижи износ. Најнижи износ пензије припада свим категоријама корисника права – из редова запослених, самосталних делатности и пољопривредника. Ако осигураник има навршен стаж по различитим основама, најнижи износ пензије за пољопривреднике утврђује се када је претежан стаж осигурања навршен у осигурању пољопривредника. До 1. јануара ове године најнижи износ пензије припадао је и осигураницима који су остварили право на инострани део пензије по међународним уговорима, ако им је износ домаће пензије и иностране пензије, обрачунате према важећем девизном курсу, био мањи од износа најниже пензије утврђене законом. Ступањем на снагу новог Закона, осигураницима који остваре право на инострани део пензије припада износ у висини разлике до најнижег износа пензије ако је збир пензије мањи од најнижег износа пензије – каже Владимир Станковић, директор Сектора за остваривање права из ПИО.

Подаци Фонда ПИО

Према подацима Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, у децембру 2010. године пензију до 11.309,99 динара (и тај износ) примило је 95.666 корисника из редова запослених и 5.785 корисника из категорије осигураника самосталаца. Истовремено, пензију до 8.552,20 динара (и тај износ) примило је 201.416 пољопривредних пензионера.

Како се висина најниже пензије израчунавала пре 2003. године за осигуранике из категорије запослених, а како за осигуранике из категорије самосталаца и пољопривредника?

– Законом о пензијском и инвалидском осигурању из 1992. године утврђено је да основ од којег се одређује висина најнижег износа старосне пензије за запослене и самосталце чини просечна месечна зарада остварена на територији Републике у претходној години, а за пољопривреднике најнижа основица осигураника из претходне године. Најнижи износ старосне пензије одређивао се у проценту одређеном према дужини стажа. Тако је, рецимо, за дужину стажа од 20 година следовала пензија у висини од 40 одсто, за стаж од 20 до 25 година (20–24 за жене) 50 одсто, и тај се проценат даље увећавао до 80 одсто за пензијски стаж од 35 и више година (32 и више за жене).

И најнижи износ инвалидске пензије, ако је инвалидност проузрокована болешћу или повредом ван рада, одређивао се у проценту који је зависио од дужине стажа. Овај износ се кретао од 40 одсто за стаж од 20 година за мушкарце, односно 15 година за жене, до 80 одсто за стаж од 35 и више година за мушкарце и 30 и више за жене. Ако је инвалидност проузрокована повредом на раду или професионалном болешћу, најнижи износ инвалидске пензије одређивао се у висини од 80 процената од основа, без обзира на дужину стажа. Законом о изменама и допунама Закона о основама пензијског и инвалидског осигурања, од 1. јануара 2002. године основ за одређи-

вање најнижег износа старосне, односно инвалидске пензије за све категорије осигураника чини просечна месечна зарада на територији Републике у претходној години, а најнижа старосна, односно инвалидска пензија износи 20 одсто од основа – објашњава Иван Мимић, директор Сектора за финансије.

Да подсетимо и како су се усклађивале пензије за ове категорије осигураника у периоду 2003–2006. година.

– Законом о пензијском и инвалидском осигурању из априла 2003. године најнижа старосна, односно инвалидска пензија одређивала се у висини износа усклађене најниже пензије затечених корисника у Републичком фонду за ПИО запослених (најнижа пензија утврђена поменутиим савезним законом из 2002). Најниже пензије усклађиване су као и остале – 1. јануара, 1. априла, 1. јула и 1. октобра, са кретањем трошкова живота и просечне зараде запослених у Републици у претходном кварталу, у проценту који је представљао збир половине процента раста, односно пада трошкова живота и половине процента раста, односно пада зарада – каже директор финансија Фонда ПИО.

Шта се, када је реч о најнижим пензијама, променило после усвајања Закона од 1. јануара 2006?

– Овај Закон је најнижи износ старосне, односно инвалидске пензије за запослене и самосталце утврдио у висини од 25 процената просечне зараде у Републици у претходној години, а оне су се даље усклађивале на исти начин као и остале пензије. Најнижи из-

нос за пољопривреднике утврђен је у висини усклађеног најнижег износа пензије затечених корисника у овом осигурању. Од 1. априла и 1. октобра 2006. пензије су усклађиване са трошковима живота и просечном зарадом у последњих шест месеци, у проценту који је представљао збир 62,5 одсто раста, односно пада трошкова живота и 37,5 одсто раста, односно пада зарада. На исти начин пензије су се усклађивале и у 2007. и 2008. години, с тим што се учешће процента раста, односно пада трошкова живота повећавало за 12,5 одсто по години, а проценат раста, односно пада зарада се смањивао за исти проценат по години. У јануару 2008. године уследило је ванредно усклађивање по Закону, а после редовног усклађивања у априлу, Уредбом Владе Србије пензије су од октобра повећане за 10 одсто што је, уз редовно усклађивање, укупно износило 14,13 процената – подсећа Мимић.

У периоду 2009–2010. пензије су мировале, а изменама и допунама Закона о ПИО које су управо ступиле на снагу обухваћене су и одредбе које се односе на минималну пензију. Предвиђено је да износ најниже пензије не може бити мањи од 27 одсто просечне зараде у Републици Србији. Шта то значи за пензионере који примају ове пензије?

– Најнижи износ утврђен Законом усклађује се на исти начин као и пензије али је, у циљу заштите корисника најнижих пензија прописано и ванредно усклађивање овог износа, од 1. јануара ове године, за проценат којим се обезбе-

ђује да се најнижи износ доведе на ниво од 27 одсто просечне зараде без пореза и доприноса у претходној години. Према статистичким подацима, у периоду јануар–децембар 2010. најнижи износ пензије био је на нивоу 32,53 одсто просечне зараде, а у јануару ове године, због извршеног усклађивања, тај проценат је 33,53 одсто. У случају да, ако раст зарада буде већи од раста цена, најнижи износ пензије падне испод 27 одсто просечне нето зараде у претходној години, гарантовањем да ће се тај износ довести на ниво од 27 процената обезбеђује се да корисници најнижих пензија „прате“ стандард запослених. Оваква заштита корисника најнижих пензија предвиђена је закључно са 31. децембром 2015. године – наглашава Владимир Станковић, директор Сектора за остваривање права из ПИО.

Поред три усклађивања која ове године следују пензионерима из све три категорије, најниже пензије су од 1. јануара увећане за један одсто. Колико, након тог усклађивања, износи висина најниже пензије?

– Најновијим Законом о изменама и допунама Закона о ПИО, од 1. јануара ове године, најнижи износ пензије за кориснике из категорије осигураника запослених и самосталних делатности износи 11.447,81 динар – ванредно усклађен за проценат којим се обезбеђује да учешће најнижег износа пензије за јануар 2011. у просечној заради без пореза и доприноса у 2010. години буде веће за један процентни поен. За кориснике из категорије пољопривредника најнижи износ пензије је 9.000 динара – каже Иван Мимић, директор Сектора за финансије Фонда ПИО.

М. Јовановић

Млади за старе

Удружење грађана „Златиборски круг“ у Чајетини успешно је завршило једно-годишњи пројекат „Млади за старе“, чију су реализацију

помогли Институт за одрживе заједнице (ИСЦ) и Агенција САД за међународни развој (УСАИД). На свечаности поводом успешног завршетка приказан је документарни филм о акцијама које су организоване, а институцијама, организацијама, удружењима и медијима уручене су захвалнице за допринос успеху пројекта.

Усвајањем локалног акционог плана пре годину дана, који је део пројекта „Млади за старе“, Чајетина је постала прва општина у Србији у којој је усвојен локални документ у складу са Националном стратегијом о старењу. Основни циљ пројекта био је унапређење квалитета живота старих лица у општини кроз њихово активно учешће у животу заједнице. Нарочити значај дат је развоју међугенерациске сарадње и активнијем укључивању младих у побољшање положаја старијих особа и што успешнијем решавању њихових еколошких, економских и социјалних проблема.

Постигнут договор

Мисија ММФ и Влада Србије постигле су договор о седмој и последњој ревизији аранжмана који би крајем марта требало да размотри Борд директора, што ће Србији омогућити да повуче 365 милиона евра за јачање девизних резерви. Процењује се да је раст бруто домаћег производа у 2010. години био 1,8 одсто, док се у 2011. години очекује раст БДП од око три одсто, рекао је Алберт Јегер, шеф мисије. ММФ је забринут због високе стопе инфлације, али је Народна банка Србије правремено реаговала подизањем референтне каматне стопе. Борд директора ММФ неће потврдити ову ревизију аранжмана уколико Влада Србије не испоштује договор и препоруке Фонда о подизању плата запосленима у јавном сектору.

Србија неће повући свих 365 милиона евра, који су јој дати овом ревизијом, већ само око 50 милиона.

Четврти сајам „Агромаркет експо“

На Шумадија сајму у Крагујевцу одржан је четврти сајам „Агромаркет експо 2011“, који је ове године окупио више од две и по хиљаде пословних партнера ове успешне крагујевачке фирме, како из Србије, тако и из земаља у окружењу.

Током четири дана трајања сајма пружена је прилика великом броју компанија из Србије и суседних земаља да успоставе пословну сарадњу,

пре свега у области пољопривредне производње. На сајму је представљено око десет хиљада различитих производа, а организована су и бројна стручна предавања и семинари.

Најуспешнија извозна грана Београда

На београдској пијаци Зелени венац отворен је изложбени простор традиционалних пијачних производа – „Домаћи дућан на пијаци“. Ову несвакидашњу изложбу отворили су Драган Ђилас, градоначелник Београда, и Саша Драгин, министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, а на њој ће моћи да излажу и представе своје производе у главном граду сви пољопривредници који учествују у акцији „Природно из Србије“. Градоначелник Ђилас је на отварању „Домаћег дућана“ рекао да није било тешко схватити да је највећа извозна грана Београда управо пољопривреда и да је зато град покренуо низ пројеката који ће људима који живе у деловима где могу да се баве пољопривредом олакшати тај посао. Градоначелник је похвалио и активности ЈКП „Градске пијаци“ означивши га једним од најуспешнијих градских предузећа.

Ратари рекордери у Француској

Група од 45 крагујевачких пољопривредника, рекордера у производњи млека, меса и воћа, награђених на прошлогодишњем Сајму пољопривреде у овом граду, боравила је у Паризу где су одржана два велика међународна пољопривредна сајма који окупљају преко 1.300 излагача, са више од 1.400 брендова. Осим престонице Француске, крагујевачки пољопривредници су обишли и покрајину Шампањ и град Ремс, где су се упознали са технологијом производње чувеног француског вина и шампањца.

Исплата пензија

Исплата другог дела јануарске пензије корисницима из категорије запослених почела је 23. фебруара.

Бившим пољопривредницима други део јануарских принадлежности исплаћује се од 19. фебруара.

Самосталци ће целе фебруарске пензији примити 3. марта.

Сајам туризма

На Београдском сајму, од 24. до 27. фебруара, одржан је 33. међународни сајам туризма, Други сајам вина и мали Сајам сувенира. Овогодишње манифестације биле су посвећене Дунаву и путевима вина, јер у тим областима Србија има велике могућности, рекао је на отварању државни секретар за туризам, Горан Петковић. На сајму је своје понуде представило око 900 излагача из 43 земље, а овогодишња земља партнер била је Хрватска. Министарство економије и Туристичка организација Србије промовисали су нашу туристичку понуду, нарочито зимске центре и сеоски туризам.

На Сајму вина, на којем је представљена мапа винских путева Србије, излагало је 105 винара из десет земаља, међу којима су биле Италија, Француска, Шпанија, Словенија, Хрватска, Аргентина.

Економско оснаживање Рома

Ромски информативни центар, у партнерској сарадњи са донаторском организацијом „Care International” и уз финансијску подршку Краљевине Норвешке, успешно спроводи пројекат економског оснаживања Рома. У оквиру овог програма Ромски информативни центар је доделио бесповратне грантове за проширење постојећег бизниса у појединачном износу од 250.000 динара, односно 3.400 долара, намењених за набавку машина и опреме.

Пројекат оснаживања Рома у Србији осмишљен је као економска подршка за запошљавање сопственог посла и проширења постојеће делатности, док едукативни део обухвата обуку за преквалификацију и доквалификацију. Овај трогодишњи пројекат већ је дао добре резултате, нарочито на пољу афирмације жена у предузетништву. У првој години тринаест фирми је започело посао, двадесет је добило помоћ, а толико је прошло и кроз програм преквалификације. На обуци за оснивање нових фирми тренутно је њих двадесет петоро, док би за проширење посла до краја ове године требало да буде подељено још десет грантова.

Раст цена

У Ваљеву и Горњем Милановцу бели хлеб је поскупео и сада кошта 50 динара, а основна намирница има вишу цену и у приватним пекарама у Сремској Митровици. У главном граду цене хране показују да су Београђани сиромашнији чак 30 одсто више него лане. Нема прехранбеног производа коме цена није порасла, а козметика и кућна хемија су још драстичније поскупеле. Нови ценовник за електричну енергију, виши за 13,5 одсто, важиће од почетка априла. Држава је Електропривреди дала препоруку да се ово повећање не односи на грађане који месечно потроше до 350 киловат часова. Поред најављених поскупљења енергената, на реду је и угља који ће од 1. марта имати цену вишу за 20 одсто.

У Црвенки посао за 50 радника

Бојан Пајтић, председник Владе Војводине, и Драгослав Петровић, покрајински секретар за науку и технолошки развој, отворили су, 11. фебруара, у Црвенки 85. војвођански погон нових технологија. Реч је о погону за производњу уређаја за пречишћавање воде за пиће ДОО „Сигма” из Куле, површине 1.200 квадратних метара и инвестиционе вредности 70 милиона динара. За отварање погона у Црвенки Влада Војводине је издвојила 20 милиона динара, а у њему је посао добило 20 радника у производњи, и још 30 кроз разне видове кооперације.

Према речима Драгослава Петровића, средином фебруара биће расписан и јавни позив за наставак програма обједињеног инвестирања државе и приватног капитала у Војводини. Покрајина ће издвојити 470 милиона динара, а очекује се да ће укупно уложена сума у погоне нових технологија бити око 1,5 милијарди динара, што ће обезбедити услове за отварање између седам и осам хиљада нових радних места. Влада Војводине тежи да у овакве програме укључи и стране компаније, посебно из Аустрије и Италије јер је са њима и досад имала добру регионалну сарадњу.

ПРЕДСТАВНИЦИ ПЕНЗИЈСКИХ ФОНДОВА НЕМАЧКЕ И СРБИЈЕ

Дани разговора у Минхену

У Минхену ће, 15. и 16. марта, бити одржани немачко-српски дани разговора, на којима ће представници носилаца пензијског и инвалидског осигурања Србије и Немачке – Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање и Deutsche Rentenversicherung-a, у непосредном контакту са осигураницима и корисницима права остварених применом споразума у области социјалног осигурања закљученог између две државе, давати информације у вези са конкретним предметима и пружати бесплатну правну помоћ. Заинтересовани могу да закажу термин доласка телефоном, факсом или и-мејлом који су објављени у средствима јавног информисања и на плакатима преко којих је немачки носилац огласио одржавање ових разговора.

– Свакако се може очекивати велико интересовање за ове разговоре, с обзиром на то да у Немачкој живи доста српских држављана, од којих

несумњиво знатан број има периоде стажа навршеног у Немачкој или већ остварено неко од права из пензијског и инвалидског осигурања. Циљ је, наравно, да се што ширем кругу заинтересованих лица омогући учешће на разговорима, тако да ће плакат са обавештењем бити дистрибуиран и постављен на видном месту у шалтер салама свих филијала, служби филијала и испостава Фонда ПИО (њих 170), а обавештења ће такође

ићи и преко средстава јавног информисања. Позвани су сви грађани који имају познанике, пријатеље или рођаке у Немачкој, а који имају потребу да се информишу о својим правима из пензијског и инвалидског осигурања применом билатералног споразума, да их обавесте о одржавању ових дана разговора и упуте их да се пријаве и закажу термин доласка. Дипломатско-конзуларно представништво Србије у Немачкој, као и удружења наших грађана такође ће се укључити у активности везане за позивање заинтересованих лица и популарисање дана разговора – каже Александра Банић, саветник директора Фонда ПИО.

Неспорно је да одржавање оваквих дана разговора у области пензијског и инвалидског осигурања, тзв. саветодавних дана, у великој мери доприноси ефикасном спровођењу билатералног уговора о социјалном осигурању, односно остваривању права применом његових одредаба.

– Они су јединствена прилика да заинтересована лица буду информисана о кретању свог предмета, односно фази у којој се поступак остваривања њиховог права налази, да остваре увид у предмет и допринесу решавању конкретних проблема, или да добију правно тумачење и савет. Познато је да пракса одржавања дана разговора у области пензијског и инвалидског осигурања постоји у земљама Европске уније. Када је у питању Србија, после „паузе“ од готово тридесет година, оваква активност је поново успостављена октобра прошле године са Аустријом. Наредним саветодавним данима који ће бити одржани у овој години домаћин ће, по договору, бити Београд, и то: разговорима на којима ће учествовати представници аустријског завода, 6. априла, а разговорима на којима ће учешће узети колеге из Немачке – од 20. до 22. септембра – истиче Александра Банић.

Г. О.

ФИЛИЈАЛА РФ ПИО КРУШЕВАЦ

Нова директорка

Филијала Републичког фонда ПИО у Крушевцу добила је пре неколико дана нову директорку, Зорицу Јовановић. Директорка је Крушевљанка, школовала се у родном граду, а дипломирала је на Економском факултету у Београду. Прво радно искуство стекла је у Корпорацији Трајал, у Сектору спољне трговине, да би након две године прешла у крушевачку филијалу РФ ПИО. У филијали је

Зорица Јовановић најпре радила у Служби контроле обрачуна и уплате доприноса, где је стекла велико искуство и упознала све послове из делокруга рада Фонда. Многобројне едукације су само помогле да професионално напредује – најпре је полагањем стручног испита 2000. године стекла сертификат овлашћеног рачуновође, а континуираном едукацијом добија и лиценцу о професионалној оспособљености за рад. Даљи напредак у служби остварила је 2002. године када је постала самостални стручни сарадник за финансијске послове – координатор. На овим пословима успешно је радила све до фебруара ове године када јој је поверено да обавља послове директора Филијале Крушевац.

Г. О.

Зорица Јовановић

СУБОТИЦА

Пензионери у свом одмаралишту

Градско удружење пензионера Суботице почело је већ у другом делу фебруара да прима резервације и склапа уговоре са својим члановима и симпатизерима за одмор и опоравак у одмаралишту Удружења у Сокобањи.

Утврђени су и финансијски услови за десетодневни боравак суботичких бака и дека у одмаралишту од 1. маја до 10. октобра ове године. Цена смештаја ван сезоне (мај, јун, септембар и октобар) износи 300 динара дневно по особи, а у сезони (јул и август) 350 динара.

Цена апартманског смештаја – на располагању су два апартмана са пет лежаја, чајном кухињом и купатилом, износиће 17.500 динара по смени ван сезоне, а у сезони 20.000 динара. Аутобуски превоз обезбеђен је директно до одмаралишта.

М. М.

Поново бесплатно у бање

Годину која је пред нама у раду Фонда ПИО обележиће две основне активности: инсистирање на што већој ажурности, да би се највећи број решења доносио у законском року од два месеца, и интегрисање система информационо-технолошког Фонда у циљу бржег и ефикаснијег рада.

Ово би у најкраћем била садржина програма рада Фонда ПИО усвојеног на последњој седници Управног одбора одржаној крајем фебруара. Све активности предвиђене Програмом рада за ову годину подразумевају успостављање потребних услова за ефикасну примену нових законских прописа који важе од 1. јануара. Истовремено, биће успостављени нови, модернизовани пословни процеси и извршена стандардизација управљања да би био оства-

Са седнице Управног одбора

рен коначан циљ: ефикаснији кориснички сервис, доношење решења из пензијског и инвалидског осигурања у законским роковима, отварање нових електронских сервиса за грађане.

Због усклађивања са новим законским прописима усвојен

је и Предлог правилника о изменама и допунама Правилника о образовању и начину рада органа вештачења РФ ПИО. Суштина ових измена је, према речима Владимира Станковића, директора Сектора за остваривање права из ПИО, брже, једноставније и јефтиније

вештачење. У том циљу укинуте су преткомисије у домовима здравља, захтеви за телесно оштећење и туђу помоћ и негу ће се убудуће вештачити по службеној дужности уз захтев за инвалидску пензију, а тешко покретним осигураницима који остварују право на пензију по међународним уговорима биће омогућен преглед лекара у њиховом граду уместо да, као до сада, буду принуђени да долазе у Београд.

Чланови Управног одбора Фонда донели су и одлуку о издвајању средстава за рехабилитацију корисника пензија за ову годину. За одмор и опоравак пензионера у бањама Србије издвојено је 252 милиона динара, што ће омогућити боравак у некој од бања за око 9.400 корисника свих категорија чија примања не прелазе 20.372 динара.

В. Анастасијевић

У СУБОТИЧКОЈ ФИЛИЈАЛИ ФОНДА ПИО

Олакшано кретање инвалидних лица

Зграда „Социјалног“, у којој свој пословни простор имају филијале Фонда ПИО, РЗЗО и НСЗ, добро је позната грађанима Суботице и околних општина јер је то једна од установа где најчешће долазе ради остваривања својих права. Нажалост, све до сада она није била архитектонски приступачна за суграђане са тежим физичким хендикепом који се крећу уз помоћ инвалидских колица или других ортопедских помагала. Међутим, крајем прошле године, некако у исто време, и Републички фонд ПИО и Градска управа Суботице покренули су решавање овог проблема.

Градоначелник Суботице, Саша Вучинић, иницирао је прикупљање финансијских средстава за помоћ инвалидним лицима на хуманитарном балу крајем прошле године, а Фонд ПИО је у децембру, у склопу комплекснијег плана прилагођавања целе пословне зграде особама које се отежано крећу, најпре поставио на улазу у зграду монтажну рампу за особе са инвалидитетом, а већ у другом делу фебруара, како је и најављено, заменио

је најсавременијом платформом за кретање инвалидних лица.

Саша Вучинић је тим поводом похвалио агилност РФ ПИО у решавању овог проблема и најавио да ће прикупљена средства са хуманитарног бала бити расподељена суботичким инвалидским организацијама. Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, упознао је јавност са даљим плановима Фонда за реконструкцију зграде да би била приступачнија особама са тежим инвалидитетом:

– Наш план је да до краја године у згради све буде доступно лицима са инвалидитетом. Конкретно, реконструисаћемо лифт да би био прилагођен потребама инвалидних лица, а затим и просторије у којима се сада обавља оцена радне способности, како за Фонд ПИО, тако и за НСЗ. Пошто су ове просторије на међуспрату, поставићемо још једну платформу да би и ове ординације биле доступније инвалидним лицима. Такође, према европским стандардима, адаптираћемо за ОСИ и санитарне чво-

рове. И на крају, на корист свих грађана Суботице и осталих општина, Фонд ПИО је наменио и средства за обнављање фасаде ове пословне зграде у центру града.

Присутни представници инвалидских организација једнодушно су поздравили и подржали ову активност Фонда. Станко Нимчевић, председник Општинског СИР Суботице и потпредседник СИР Србије, истакао је да је Фонд овим гестом показао да добро води бригу и да има разумевања и за најтеже инвалиде – оне у количима, као и да је Суботица по овом питању добар пример за остале средине у Србији.

Пиروشка Сабо, секретар Друштва за церебралну и дечију парализу Севернобачког округа, која је имала прилику да прва користи постављену платформу, изјавила је да ће она бити од велике помоћи инвалидима и истовремено је пренела њихову захвалност Фонду ПИО који им је омогућио лакши приступ пословној згради Филијале.

М. Мектеровић

ШТА ТРЕБА ЗНАТИ О ПОПУСТИМА ЗА ПЕНЗИОНЕРЕ

Рачуни могу бити и мало мањи

Може се уштедети на издацима за комуналије, струју, превоз, а одмор у бањи може бити бесплатан или на рате

Ако се зна да и после дуго очекиване повишице коју су пензионери добили почетком године, просечна пензија једва прелази 22.000 динара за бивше запослене и самосталце, а најнижа је тек достигла 9.000 динара када је о пољопривредним пензионерима реч, да неколико стотина хиљада корисника има примања испод просека, савршено је јасно да сваки динар који се уштеди значи јакно много.

Склони смо да верујемо да су припадници ове, пензионерске популације, давно већ „увежбали“ скок удаљ од 10. до 25. у месецу, односно између два дела пензије и да доста добро знају које све олакшице постоје и како могу да их обезбеде себи, али ипак није на одмет подсетити које су могућности за уштеду на рачунима или приликом куповина неопходних потрештина.

Да кренемо редом, од Градског саобраћајног предузећа „Београд“ које и даље омогућава бесплатан превоз за све особе старије од 65 година. Уколико још нема легитимацију, популарну повластицу за вожњу, новопечени пензионер (или особа која је тек прославила 65. рођендан) треба да за њену израду однесе своју фотографију, не старију од шест месеци, фотокопију личне карте (оригинал на увид) и попуњен захтев за издавање легитимације. Грађанима који спадају у ову категорију израда повластице се не наплаћује, али морају да купе маркицу за вожњу која кошта 400 динара и важи целе године. Док не напуне 65 година живота и не стекну право на бесплатан превоз, пензионери могу да купују пен-

зионерску маркицу по повлашћеној цени (тренутно она кошта 1.100 динара, док је цена за запослене 2.680 динара, наравно за прву зону).

И предузеће за обједињену наплату комуналних услуга „Инфостан“ Београд мисли на пензионере, суграђане са најнижим примањима и своје редовне платише.

Право на 50 одсто попушта имају пензионери који примају најнижу пензију у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању, под условом да немају других прихода у домаћинству или непокретну имовину, осим стана у којем станују.

Право на 10 до 50 одсто попушта имају домаћинства чији месечни приходи не прелазе износе које можете погледати у табели.

Захтеви за субвенцију подносе се општинским одељењима Градског центра за социјални рад на чијој територији се налази стан. Поред тога, све уредне платише који обавезе измирују до одређеног датума у месецу имају пет одсто попушта, а то важи и за субвенционисане потрошаче који на време плаћају рачуне.

И у другим градовима Србије локална самоуправа, сходно својим могућностима, мисли на суграђане са најнижим примањима. Пошто у тим градовима углавном не постоји систем обједињене наплате рачуна за комуналне услуге, савет нашим читаоцима је да се у свом граду распитају какве су им могућности за остваривање попушта на поједине рачуне.

Електродистрибуција одобрава попуст редовним платишама, и то на нов начин који се примењује од априла прошле године. Уместо дотадашњег начина обрачуна попушта од пет одсто на задужење за обрачунски период, попуст се обрачунава на тачку 1 новог обрасца, „Укупно енергија, снага и мерно место“.

Потрошач треба да измири укупну обавезу за текући месец у року за плаћање да би у следећем месецу имао умањење за пет одсто. У сваком наредном рачуну, за потрошаче који су измирили обавезу у року за плаћање, износ одобреног попушта из претходног периода умањује основицу за обрачун ПДВ-а у текућем периоду. Овим начином обрачуна купац се ослобађа плаћања ПДВ-а на износ одобреног попушта.

ДОМАЋИНСТВО	ПОПУСТ 50%	ПОПУСТ 40%	ПОПУСТ 30%	ПОПУСТ 20%	ПОПУСТ 10%
једночлано	8.000	13.000	15.000	19.000	23.000
двочлано	10.000	17.000	21.000	26.000	31.000
трочлано	12.000	21.000	26.000	33.000	40.000
четворчлано	13.000	22.000	28.000	35.000	43.000
пет и више чланова	15.000	24.000	30.000	38.000	46.000

Попусти које одобрава ЈКП Инфостан Београд

Електродистрибуције одобравају попуст од 35 одсто породицама које имају материјално обезбеђење на потрошњу до 450 киловата месечно (више потрошених киловата плаћају по пуној цени), а онима чији приходи не прелазе двоструки износ материјалног обезбеђења до 350 киловата (више утрошених киловата и они плаћају по пуној цени).

Лечење и здравствене услуге високо су на листи приоритета старијих особа, па је могућност ослобађања од плаћања партиципације веома занимљива за ове наше суграђане. Партиципацију не плаћају ратни војни инвалиди, цивилни инвалиди рата, слепа и трајно непокретна лица, особе које остварују новчану накнаду за туђу помоћ и негу, добровољни даваоци крви који су крв дали десет и више пута (ослобођени трајно), а они који су крв дали мање од десет пута не плаћају партиципацију 12 месеци после сваког давања крви. Лица старија од 65 година без оствареног права на пензију

такође су ослобођена плаћања партиципације.

Осим ових категорија, плаћања партиципације ослобођени су и сви грађани и чланови њихових породица чији месечни приходи не прелазе прописани цензус предвиђен за ову олакшицу. Да би осигураник који живи сам остварио право на ослобађање од партиципације, потребно је да његов месечни приход не прелази износ минималне зараде у Републици увећан за 30 одсто.

Уколико осигураник живи са члановима породице, он и његови укућани могу бити ослобођени плаћања партиципације ако укупни месечни приход по члану породице не прелази минималну зараду у Републици која тренутно износи 15.840 динара.

И Железница већ годинама уназад мисли на пензионере и омогућава им вожњу по повлашћеним ценама, и то не само у земљи, већ и у бившим републикама и иностранству. Да би остварили право

на попуст, пензионери, уколико желе да путују само по Србији, треба да на железничкој станици уз пензијски чек и личну карту купе легитимацију СРБ ПЛУС коју ће платити 400 динара. Уз њу ће имати попуст од 30 одсто кад год купују возну карту за било коју дестинацију у земљи.

Легитимација RAIL ПЛУС даје право на 30 одсто попушта на редовну возну цену код куповине карата у унутрашњем саобраћају и за релације до Републике Српске, Босне и Херцеговине, Црне Горе и Македоније, док се у међународном саобраћају са осталим железницама одобрава попуст од 25 одсто на редовну цену (не примењује се за возне карте издате по посебним понудама). Цена легитимације за старије од 60 година износи 15 евра.

И, наравно, да подсетимо да Фонд ПИО сваке године бесплатно шаље у бање Србије око 10.000 пензионера са најнижим приходима. Конкурс се објављује почетком пролећа, а могу да се пријаве сви чија примања не прелазе одређену гра-

Пратите акције

Велики ланци продавница, маркети али и продавнице техничке опреме често имају акције са попустима за пензионере који важе одређених датума у месецу. Тако рецимо у „Идеи“ одређеним данима пре подне пензионери имају 10 одсто попушта, а и „Техноманија“ је прошле године у неколико наврата омогућавала да се уз пензијски чек сва техничка роба пазари јефтиније. Таквих би акција требало да буде и ове године. Неке приватне апотеке често имају дане када су сви лекови јефтинији за 10 одсто, а многи фризерски салони имају посебне, ниже цене за пензионере.

ницу (прошле године је то било 19.825 динара) и који претходне три године нису користили ову погодност. Бесплатан опоравак укључује и лекарски преглед, терапију, као и трошкове превоза у висини цене аутобуске, односно возне карте другог разреда. На редослед на ранг-листи утичу висина пензије, дужина стажа осигурања, дужина коришћења пензије, док корисници права на туђу негу и помоћ добијају додатних 10 бодова. Под једнаким условима, предност има старији корисник пензије.

Они који не испуњавају ове услове треба да знају да Фонд ПИО има склопљене уговоре са већином српских бања, што пензионерима омогућава одмор и опоравак на неколико рата уз личну карту и пензијски чек.

Весна Анастасијевић

НСЗ РАСПИСАЛА КОНКУРСЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Посао за 8.000 инвалида у Србији

Национална служба за запошљавање отворила је, од 3. фебруара ове године, осам конкурса за запошљавање искључиво особа са инвалидитетом (ОСИ). Ради се о конкурсима за доделу субвенција послодавцима за отварање нових радних места за запошљавање особа са инвалидитетом; за организовање спровођења јавних радова на којима се ангажују ОСИ у 2011. години; за подношење захтева за рефундацију примерених трошкова прилагођавања радног места за запошљавање ОСИ; за учешће у финансирању програма обуке за особе са инвалидитетом за потребе послодавца у овој години; за рефундацију зараде лица ангажованих на пружању стручне подршке ОСИ на радном месту; за подношење захтева за запошљавање ОСИ без радног искуства; за доделу субвенција за samozapošljavanje незапослених ОСИ у овој години, и за реализацију мере стручне праксе.

Осим конкурса за организовање спровођења јавних радова на којима се ангажују особе са инвалидитетом, код којег је рок за подношење пријаве 60 дана од дана објављивања, остали конкурси отворени су до утрошка расположивих финансијских средстава. Сви заинтересовани могу поднети захтеве надлежној организационој јединици Националне службе за запошљавање, према месту рада или седишту послодавца, непосредно или поштом, на прописаном обрасцу који могу добити у филијалама НСЗ или се, пак, образац може преузети и са веб-сајта www.nsz.gov.rs. На овом сајту се могу потражити и остале

Владимир Срдиф

информације о конкурсима, а могу се сазнати и преко Позивног центра за особе са инвалидитетом, на број телефона 011/3026-228.

Према речима Владимира Срдифа, директора Покрајинске службе за запошљавање у Новом Саду, почетак ове године је и почетак реалне примене Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, јер су лањске године фирме које нису биле у могућности да запосле инвалиде уплатиле 800 милиона динара у буџетски фонд, те се сада тим средствима подстиче професионална рехабилитација и запошљавање ОСИ. Он је разврстао поменутих осам програма запошљавања особа са инвалидитетом у три категорије, зависно од циља који се жели постићи. Прву категорију представљају пасивне мере запошљавања кроз стандардне активности НСЗ, којима се практично подижу компетенција и знање ОСИ у циљу оспособљавања за одговарајући посао и запошљавање, и за то је из буџета

одвојено 215 милиона динара. Да су ове мере неопходне, довољно говори и податак да од око 20.400 особа са инвалидитетом, колико их има на евиденцији незапослених НСЗ у Србији, само три одсто има завршену вишу или високу школу, средњу школу је завршило 48 одсто, а 49 процената ОСИ нема стручне квалификације.

Другу категорију чине активне мере за подстицање запошљавања инвалида, које су истоветне као и код осталих незапослених лица – кроз одобравање субвенција за програме samozapošljavanja, отварање нових радних места, ангажовање у јавним радовима, запошљавање ОСИ без радног искуства, и за њих су одвојена средства у износу од 450 милиона динара.

Трећа група програма односи се на прилагођавање радног простора за ОСИ, где послодавци добијају новац само за примерено прилагођавање радног места, као и на рефундацију трошкова обезбеђивања стручне помоћи особама са инвалидитетом

које се запошљавају под посебним условима. За ове мере утрошиће се укупно 135 милиона динара.

Применом поменутих програма запошљавања планирано је да у Србији у 2011. години буде запослено око 8.000 особа са инвалидитетом, а од тог броја око 2.000 у Војводини, где се на евиденцији НСЗ тренутно налази око 5.500 незапослених ОСИ.

Такође, и код запошљавања особа са инвалидитетом висина субвенције за отварање радних места зависиће од развијености општине у којој се запошљавају и, у складу с тим, даваће се од 150.000 до 400.000 динара по радном месту.

За предлоге и организовање јавних радова за особе са инвалидитетом биће ангажована и удружења инвалида, а Владимир Срдиф је изјавио да ће се запослени у НСЗ активније поставити према овим удружењима да би им помогли око подношења потребне документације за реализацију јавног рада.

Мирослав Мектеровић

На истом задатку

Са састанка у Ваљеу

Дан државности, 15. фебруар, у Дому пензионера у Ваљеу obeлежен је радно. Најпре је одржан састанак председника Удружења пензионера и челника Партије удружених пензионера Србије свих шест општина Колубарског округа – Ваљева, Мионице, Љига, Лајковца, Уба и Осечине, а потом и седница градског одбора ПУПС-а. У раду скупа су учествовали и Драги Видојевић, државни секретар у Министарству рада и социјалне политике и потпредседник ИО ПУПС-а, Петар Марков, председник општинске организације ПУПС-а Стари град, и Љубиша Дамњановић, директор филијале Фонда ПИО у Ваљеу. Централна тема разговора била је имовина Фонда на подручју Колубарског округа и начин како се њоме управља.

По речима Љубише Дамњановића, имовина Фонда ПИО мора се брижљиво чувати и са њом се мора рационално поступати јер је то у интересу свих пензионера.

– Након рада на терену дошли смо до кључка да је доста добра ситуација у Ваљеу, Љигу и Осечини. Пензионери Ваљева имају простор од 350 метара квадратних, где су смештене канцеларије, здравствена амбуланта, Клуб пензионера са бифеом. Љиг располаже простором од 120 квадрата и имају канцеларије и бифе за пензионере, који је и најпосећенији угоститељски објект у овој вароши. Пензионери Осечине такође имају на располагању велики простор за своје активности. На Убу би сарадња између општинског одбора ПУПС-а и Удружења пензионера морала бити боља, а у Мионици пензионери располажу простором од 50 метара квадратних али је он ван функције. Нема дружења и заједничких акција. Најнеповољнија ситуација је ипак у Лајковцу где има тврдњи да се постојећа имовина разноси – известио је Љубиша Дамњановић присутне, и нагласио да се у свим поменути срединама мора одмах почети са решавањем ових проблема. Закључено је да је неопходно да

У сусрет изборима

На састанку Градског одбора Партије удружених пензионера Ваљева, у чијем раду је учествовао и Драги Видојевић, усвојен је програм рада за 2011. годину и формиран актив радно ангажованих, незапослених и младих чланова партије, као и актив жена. У програму рада посебан акценат је стављен на активности које се односе на припреме за предстојеће изборе. ПУПС у Ваљеу тренутно има 2.400 чланова, а од почетка године партији је пришло 100 нових чланова, међу којима и десетак младих који су и представљени на овом састанку.

се на вишим инстанцама усвоје принципи управљања имовином пензионера којих ће се сви придржавати.

Драги Видојевић, потпредседник ПУПС-а, рекао је да су ово питања од јавног значаја и са аспекта државе и са аспекта Партије пензионера.

– У срединама где су Удружење и Партија пензионера у сагласности видимо да углавном нема проблема ни са газдовањем и коришћењем имовине, ни са радом. Морамо схватити да и Удружење и ПУПС имају исти задатак – да помогну пензионерима. Људи којима смета ПУПС углавном су људи из других партија и они прижељкују раздор између Удружења и Партије пензионера. Партија је само продужена рука Удружења у парламентарној борби за њихова права – рекао је Видојевић и додао да се размирице морају оставити на страну јер убрзо предстоје избори. – На озбиљном путу борбе за права пензионера не смемо се спотичати о ситно камење – нагласио је Драги Видојевић у Ваљеу. **М. К.**

БАЧКИ ПЕТРОВАЦ

Хуманитарна помоћ за социјално угрожене

Ана Томанова Маканова, потпредседница Владе Војводине, и Тома Јаношев, директор Покрајинских робних резерви, организовали су, 11. фебруара, допремање хуманитарне помоћи покрајинске администрације у општински Црвени крст Бачког Петровца. Помоћ је намењена социјално угроженим породицама из ове општине.

Допремљено је 500 пакета у вредности око два милиона динара. Појединачно, сваки пакет садржи прехранбене артикле и

средства за хигијену. Прехрамбени део, у вредности од три хиљаде динара, тежак је 10 килограма, а санитарни део садржи три килограма прашка за веш и три литре течности за прање посуђа.

Од 45 општина у Војводини, у 22 раде народне кухиње којима се доирају намирнице за припремање куваног оброка, а у општинама где их нема, допремају се овакви хуманитарни пакети ради помоћи социјално угроженом становништву. **М. М.**

ПЕЧАТОРЕЗАЦ

Лични печат словослагања

Некада је за израду једне матрице (двадесет печата) био потребан цео дан, а данас се један печат уради за два-три минута

Иако се већ годинама печати не производе ручно, сав алат, пресу, матрицу и сићушна слова, од којих су бројна остала сложена и уоквирена, Томислав Стојановић и данас чува с намером да део локала претвори у мали музеј у Врачарском занатском центру, познатијем као „Градић Пејтон“. Посао печатаресца учио је од оца, а печатарезница је на истом месту већ четири деценије.

– Мислим да је, нажалост, Београд град који не уме да цени своју прошлост. Нисмо сачували Балканску улицу, Топличин венац... па, ни „Градић Пејтон“ од кога можемо да направимо праву туристичку атракцију. Мој отац, Срдан Стојановић, у „Градићу“ је од првог дана његовог отварања истрајавао у овом занату. Образовао сам се и бавио потпуно другом струком, али сам ипак наследио оца који ме је и обучавао. Ручно прављење печата је изузетно пипав посао, захтева посебну вештину, прецизност, стрпљење и искуство. Овде је још регал који је први убачен у радњу, а ту су и сва словца која су употребљавана за израду печата. До пре неку годину смо радили исто као и сви печатаресци стотинама година уназад, али је технологија скоковито напредовала. Данас се печати праве помоћу ласера – каже Томислав.

Није тешко замислити како је некада настајала словслагачка минијатура када пред собом имамо сва сићушна слова, прстеневе у које су ређана, матрицу... Словца су

Томислав Стојановић

Прве штампарије

Видови штампе који се бележе као најстарији изводили су се на ручној штампарској преси. У Европи је 1445. године почело умножавање штампом са покретним словима, па се ова година обележава као година настанка штампарства. Прва штампана књига Јужних Словена је Октоих, настао 1494. године у штампарији Црнојевића, првој јужнословенској ћириличној штампарији.

од олова и калаја, поређана у фиоке, јер је свако слово, након процеса рада, враћано уредно на своје место.

– Тата се бавио искључиво печатима, говорио је да прави мајстор не сме да сваштари. Печатаресци су најпре ручно слагали слова редом, уздуж, једно по једно. Радило се искључиво прстима и помагало, тек мало, шилом и пинцетом. Затим се стављала фолија да би се направила међа између

првог и другог реда, а тако и даље у зависности од текста који треба да је садржан на печату. Други корак је савијање словца помоћу фолије у круг и стављање у прстеневе. Већ тад препознајемо нешто што личи на печат. Када се изради двадесетак кругова, они се стављају у матрицу, јер у њу толико оквирно и стаје. Преко тако заглављених слова наноси се посебна смеша. Све то се ставља под

пресу и утисне се под финим осећајем. Када се смеша обради, онда мора да се и пече. Када печат изискује и неки знак, онда се израђује и цинкани клише. Преко испечене масе стављала се осушена гума... – сликовито објашњава наш домаћин.

Колико се савремени начин израде разликује од старог заната, вероватно највише говори брзина којом данас настају печати.

– Некада је за израду једне матрице (двадесет печата) био потребан цео дан, а данас се један печат уради за два, три минута. Иако се добија исти производ, то више и не може да се сматра занатом. Признајем да је такав печат и квалитетнији зато што је стандардизован. Раније је било тешко бити вешт печатарезац, зато их је и било мало. Они су морали да буду и писмени, талентовани, брзи, да имају осећај за лепо – прича наш саговорник.

Занатлије су раније, кад су биле бројније, много више биле упућене једни на друге.

– Последњи гумар у Београду, мајстор Ристић, производио је за нас специјалну сирову гуму коју више нико не израђује. Након што сам преузео посао, појавиле су се нове технологије, па смо сестра, зет и ја набавили ласер. Данас израђујемо печате гравирањем. Ласер зраком разара гуму, претвара је у прах, исто тако и на пластици, на свим материјалима, осим на металу. Метал се ради другим машинама. Увели смо у посао и офсет и дигиталну штампу јер је немогуће живети само од печата. Али озбиљно размишљамо да вратимо печатарезачки занат кроз неку другу форму која би неговала првобитну египатску израду папируса, штампање на Гутенберговој машини – каже Томислав Стојановић.

Јелена Оцић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Windows Explorer (6)

Старт мени

Старт мени је главни улаз (капија) ка компјутерским програмима, фајловима и подешавањима. Када левим тастером миша клинемо на дугме Старт, у левом доњем углу екрана добијамо Старт мени. У оперативном систему Windows 7 коришћењем стартног менија можемо врло једноставно да дођемо до сваког програма који постоји на нашем рачунару, то јест можемо да га прилагођавамо нашим жељама и навикама.

Изглед стартног менија у оперативном систему Windows 7 можемо поделити на три целине:

1. Дугме Старт;
2. Прозор за претраживање;
3. Старт мени.

Изнад дугмета Старт налази се прозор за претраживање (Search programs and files) који нам омогућава да укуцавањем назива или дела назива на најједноставнији начин пронађемо жељене податке на нашем компјутеру.

Изглед Старт менија

На левој половини стартног менија су три листе програма које често користимо:

1. All Programs List – налази се у дну стартног менија и представља листу свих програма која нам омогућава да покренемо програме инсталиране на нашем рачунару.

2. Most Frequently Used Programs List – налази се изнад All Programs List, одвојена је од ње танком линијом и представља листу најчешће коришћених програма. Ова листа има одређени број програма који се у њој могу наћи, а то су програми које смо последње користили. Њен садржај се мења стартовањем нових програма. Стартовањем новог програма

први који је ушао у листу се избацује. Тако смо осигурани да се програми које смо последње користили заиста налазе у листи.

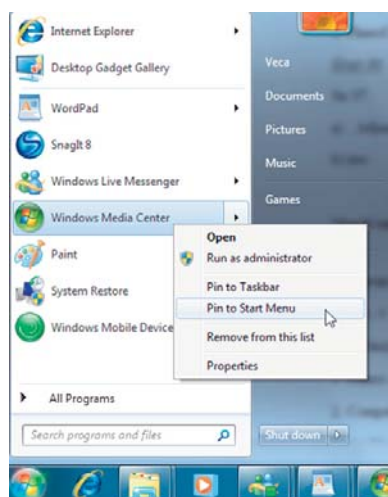
3. Pinned Items List – налази се изнад Most Frequently Used Programs List, одвојена је од ње танком линијом и представља листу стално причвршћених програма. У ову листу можемо поставити програме које често користимо да би нам увек били на дохват руке. Ова листа се не мења стартовањем нових програма.

Програме у ову листу додајемо на једноставан начин:

- а) клинемо десним тастером миша на жељени програм на старт менију;
- б) клинемо на опцију Pin to Start Menu.

Уколико желимо да неки програм укљонимо из Most Frequently Used Programs List и Pinned Items List, поступак је:

- а) клинемо на дугме Старт;
- б) пронађемо жељени програм у некој од листа и клинемо десним тастером миша на њега;
- ц) клинемо на опцију Remove from this list.

Напомена: Обрнути поступак, то јест избацавање програма из Pinned Items List и његов повратак у Most Frequently Used Programs List подразумева да клинемо десним тастером миша на одговарајући програм, па изаберемо опцију Unpin from Start Menu.

Напомена: Листе су раздвојене танким линијама.

Са десне стране у групама раздвојеним линијама налазе се следеће опције:

Прва група садржи фолдере које често користимо:

1. Предраг – у овом фолдеру постоје већ креирани фолдери, али можемо да креирамо и нове фолдере у којима ћемо да чувамо податке;
2. Documents – у овом фолдеру чувамо своје текстуалне фајлове;
3. Pictures – у овом фолдеру чувамо слике које смо скенирали или скинули са интернета;
4. Music – у овом фолдеру чувамо музичке записе.

Испод линије налази се друга група која нам омогућава да брже приступимо опцијама као што су:

1. Games – у овом фолдеру чувамо омиљене игре;
2. Computer – користимо је за приказ спољних меморија (хард диск, дискета, CD-rom) и њиховог садржаја.

Испод линије налази се трећа група која садржи следеће опције:

1. Control Panel – користимо је за разна подешавања на нашем рачунару;
2. Devices and Printers – користимо је за приказивање свих хардверских уређаја и подешавање њихових карактеристика, као и за инсталацију штампача, његово подешавање и избор параметара за штампу;
3. Default Programs – користимо је за постављање утврђених стандарда оперативног система 7 за све његове програме;

4. Help and Support – користимо је као помоћ јер нам даје упутства о раду у оперативном систему Windows 7.

На самом дну листе са десне стране видимо:

1. Shut Down – дугме за потпуно искључење рачунара;

2. Shut Down options – стрелица која нам отвара опције за прекид рада са рачунаром.

Наставиће се

Предраг Јовановић

МАЛО ИТАЛИЈЕ

Шпагете са сланином и павлаком

(за три особе)

Време припреме: 30 минута

Састојци: 400 г шпагета, 100 г димљене сланине, 100 г шунке, главица црног лука, чен белог лука, кашика зачина, четири јаја, једна павлака, мало маслиновог уља, со, бибер, першунов лист и пармезан по жељи.

Припрема: На маслиновом уљу пропржити исецкан лук, додати исецкану сланину и шунку и бели лук, па све мало продинстати на тихој ватри. Шпагете скувати и када су готове, оцедити их, додати прженој сланини и шунки и све заједно мало пропржити. Умутити павлаку са јајима, додати со, бибер и зачине, а по потреби и мало нареданог сира. Том смесом прелити шпагете, лагано промешати и сипати у одговарајућу посуду. По жељи посути пармезаном, першуновим листом и служити док је топло.

Alla carbonara

(за три особе)

Време припреме: 30 минута

Састојци: 50 г киселе павлаке, 400 г шпагета, 100 г панчете, две кашике маслиновог уља, 100 г пармезана, чен белог лука, соли и бибера по укусу.

Припрема соса: Исецкајте сланину на танке траке. Ситно исецкајте бели лук или га изгњечите. У одговарајућу посуду спајте уље. Када се уље загреје, додајте сланину и пржите док не постане реш. Пустите да се сланина мало прохлади па додајте бели лук, бибер и вегету, а затим и рузмарин, наредан сир и павлаку. Водите рачуна да бели лук и сир не треба стављати у превише загре-

јану посуду. Тако добијају горак укус што би свакако нарушило арому соса. Додајте састојке и полако мешајте.

Припрема шпагета: У већу посуду сипајте воду, со и уље. Када вода прокључа, ставите тестенину. Време кувања тестенине је обично назначено на амбалажи али ако нисте сигурни, нећете погрешити уколико је склоните са ватре, поклопите и пустите да полако омекша. Не дозволите да се тестенина прекува, свакако је боље за варење уколико је тврђа. Процедите шпагете кроз решеткасту посуду или цедиљку и прелијте их припремљеним сосом.

Припремила: Р. Г.

Палента погача

(за четири особе)

Време припреме: 60 минута

Састојци: два јајета, 150 г паленте (кукурузног гриза), 50 г густина, 200 мл млека, две зелене фефероне, 1/2 црвене и 1/2 жуте паприке, 100 г парадајза, два чена белог лука, 1/2 везице першуна, кашика зелених и кашика црних маслина, 100 г рачића и мало соли.

Припрема: Одвојте беланца од жуманаца, па беланца чврсто улупајте. Помешајте жуманца, паленту, густин, кашичицу соли и млеко. У ту смесу додајте и снег од беланаца. Оперите фефероне, паприку, парадајз, па их исеците на танке кришке. Исецкајте бели лук и першун. Све то, као и рачиће и маслине из којих сте претходно извадили коштице, помешајте са смесом од паленте. Пеците четири погаче на уљу док не поприме златну боју са обе стране.

Лазане са лососом

(за четири особе)

Време припреме: 60 минута

Састојци: 600 г филета лосога, 400 г брокола, 250 г коктел (чери) парадајза, 40 г путера, 40 г брашна, 12 листова лазане, 250 мл супе (инстант), 250 мл павлаке, кашичица мирођије, три кашике аниса, бибер и со.

Припрема: рибље филете добро опрати, очистити, осушити на кухињском папиру и пажљиво извадити рибљу кост (најбоље пинцетом). Броколе очистити, опрати, поделити на ружице и бланширати у сланој кипућој води два минута. Потом их извадити и оставити неко време да се оцедје у цедиљки. Парадајз опрати хладном водом и сваки плод преполовити. Рерну загрејати на 200 степени. Растиопити путер у тига-

њу и на њему пропржити брашно да добије златножуту боју. Долити супу и павлаку и уз повремено мешање кувати око пет минута. Павлаку посолити и побиберити. На крају додати сецкану мирођију. По листовима лазане равномерно распоредити фил од рибе, скуваних брокола и исеченог парадајза, у више слојева. На крају ставити лист лазане и прелити сосом од павлаке. Лазане пећи око 45 минута у претходно загрејаној рерни. Извадити и оставити да се охлади. По жељи додати мирођију и гарнирати анисом.

Очајне домаћице или равноправност

Да је Клара Цеткин могла да наслути какви ће бити резултати њене борбе за еманципацију жена, вероватно никад не би изашла на улицу да тражи женска права

Јеси ли ти мало љута на мене, бакасице, што ме није било скоро две недеље. Извини, стварно сам била у некој фрци непрестано. Видиш како си ти запамтила шта је то фрка па ни не питаш, а не као она бака из вица што је нудила кафу унуку и његовим другарима, а они јој пар пута одговарали да нема фрке, касније ће. Она им на крају донела кафу и објаснила де ће она скувати и Фрки, кад дође. Тако ти је то кад унуци не објасне бакасицама нове речи и изразе, па оне јадне ни блага везе немају о чему они причају. А ти све знаш, ја теби све лепо објасним, па немој да се љутиш кад ме нема, просто не стижем све што запланирам.

Али нисам дошла да ти причам вицеве него да видимо шта ћемо с тим празником који се ближи (пробаћу и те нове колаче, свакако, кад сам већ ту). Како који, па 8. март, Дан жена, па да видим хоћеш ли ти да излазиш и да тражиш или да ти ја купим нешто за маму, тетку, твоје другарице... Ако мислиш да не можеш да шеташ и тражиш поклоне по овом снегу и хладноћи, који ко зна хоће ли престати до тада, отвори се за неку кинту и кажи шта си смислила па ћу ја то на време да покупујем. И да знаш стварно не видим потребу да и себи купујем поклон од тебе, а још морам да смишљам и шта ћу ја теби, мами, тетки... Па, ајде, кажи, је л те не смара да сваке године једна другој купујемо разне глупости за тај наводни празник и после уваљујемо мушкима да нам их као поклоне. Глупо је за све паре које потрошимо на то да ми једна другој купујемо и честитамо Дан жена. Него, кад помислим шта би било кад бисмо мушке пустиле да нам они купују поклоне, кад схватим шта би тек онда било на репертоару, не желим да мењамо устаљену праксу. Они би се накуповали оног цвећа што живи пет минута пошто се стави у вазу, или саксија које цветају дан и по и (или) свакојаким безвезарија које се ниједној жени не би могле допасти па таман да има и 150 година (овде се извињавам часним изузецима мушког рода који умеју да купе сувисле поклоне пошто жене из наше фамилије нису имале срећу да на такве налете). Добро, онда смо то решиле, ја ћу ових дана, кад сам по граду, по твом списку да набавим поклончиће, а ти после пакуј и лепи имена пошто тиме волиш да се забављаш.

Него знаш, бакасице, све чешће нешто размишљам, мислим из године у годину пред овај набеђени женски празник чему он уопште служи и шта ће нам један дан годишње да нам глуми дан жена. Сећам се како је мама причала да је, кад смо ми били клинци, она напуштала прославу у својој фирми да нас узме из обданишта јер тата и деда нису могли од славља!!! Па чији је то онда дан, питам се ја. Сад не знам, ја баш још немам неки стални посао да бих знала како то по фирмама сад раде, али колико чујем и видим и даље се слави и сваког 8. марта виђам по превозу женски свет са понеким комадом каранфила умотаног у целофан, додуше у прилично висећем стању, тај цвет мислим. Ми из наше генерације не полагамо баш много

КАЖЕ МИ МОЈА УНУКА

на тај као празник, али ми се чини да што смо старије, све се више примамо и саме. Највише због поклона, наравно, пошто момцима и другарима месецима пре тога набацујемо идеје о томе шта нам је потребно.

А опет, нешто мислим, можда су у праву мама и њене другарице које сам толико пута чула да оговарају Клару Цеткин и да се питају шта јој је уопште требало да се бори за женска права и равноправност. Шта би им, кажу, фалило да седе код куће, раде ручне радове (која уме и воли), иду у набавку све лаганица, без журбе, па се нађу на кафици кад то обаве, па на миру у фризеру, код маникира, па до после подне заврше милион ситница и стигну и ручак да спреме. Или оне много гледају „Очајне домаћице“ па им америчке жене помутиле нормално расуђивање, или су се стварно умориле од јурњаве на посао и с посла кући да наставе да раде, док им „уморни“ мужеви морају да прилегну да одморе од напорног радног дана. Знаш, бакасице, и поред свег напретка и цивилизацијских достигнућа те еманципације и женске равноправности, ја све више имам утисак да баш и нисмо ништа друго добиле сем више обавеза. А ако ја са двадесет и нешто то увиђам и осећам, онда могу само да замислим колико су то осетиле твоја, мамина и остале генерације пре мене. И све ми је јасније оно оговарање Кларе Цеткин. Да може да види у шта се све то претворило, вероватно би себи сама ногу сломила пре него што би изашла на улицу да тражи женска права.

Али, сад шта је, ту је. Па, срећан нам свима 8. март! Уосталом, то нам је једини дан жена годишње, искористимо га зато на најбољи могући начин. А ако нека још не зна како, нека учи од оних што знају, јер има и таквих, веруј ми, нарочито међу нама млађима, па има и од нас шта да се научи.

Бака Мара

На Западу су пензионери важни потрошачи, чак и за продавце луксузних аутомобила, козметике, накита и скупље моде, а посебно за специјализоване туристичке аранжмане, где у укупном обрту чине и до 30 процената свих купаца

Као што су предвиђали демографи, сениори све више мењају Европу. А томе се и бизнис у сваком погледу мора прилагодити... Промењеним захтевима, који проистичу из све већег удела старијих људу у укупној популацији, морају се адаптирати фирме, трговине, маркетиншка политика и стратегија.

У већини земаља Европске уније удео старијих од 60 година је око четвртине, а до 2030. износиће скоро једну трећину укупног броја становника. То неминовно изазива крупне промене у бизнису – од финансија преко реклама, до малопродаје и потрошне робе. На пензионере сада циљају својим ценама и акцијама велики продајни ланци, а на телевизијским програмима је све већи број серија и филмова из прошлости, тј. из времена када су садашњи сениори били млади... Отварају се сасвим нове могућности и за разне рекламне и промотивне кампање: највише је, наравно, производа „здравствене подршке“ – витамина, средстава за мршављење, здраве хране, макробиотике, који помажу лечењу и очувању дуговечности. На све стране се промовише здрав на-

чин живота, а главни потрошачи тога су управо сениори. Истовремено, све више је специјализованих каталога, рекламних летака и веб-страница управо за пензионере. Они су углавном прилагођени за лако коришћење и имају једноставне процедуре куповине и плаћања.

Сада у сениорски век улазе генерације које већ имају доста искуства с рачунарима и интернетом и не морају да иду ни на какве почетничке курсеве. То су, такође, и купци који већ имају навiku плаћања преко интернета.

– Појачана конкуренција на тржишту хипотека натерала је још пре неколико година банкарске куће да промене став према одобравању кредита старијим интересентима и повисе старосну границу за отплату хипотека на 70, па чак и на 75 година – истиче чешки маркетиншки стручњак и публициста, Ладислав Копл. А доскоро нико није хтео да чује да се одобри било какав кредит некоме ко је старији од 60 година.

На Западу су пензионери важни потрошачи чак и за продавце луксузних аутомобила, затим козметике, накита, скупље моде, а посебно за специјализоване туристичке аранжмане, где у укупном обрту чине и до 30 процената свих купаца.

На пример, по анализама француских маркетиншких стручњака, до 2020. четвртина њихових потрошача биће старија од 55 година, тј. биће их у укупној популацији више од 21 милион. То је пораст од 30 одсто за само 15 година. Зато је ова групација посебно занимљива за пропагандне акције јер Французи у добу између 55 и 64 године углавном

достичу солидну висину примања, више путују, више троше, имају веће потребе и захтеве, и релативно мало заједничког са класичним пензионерима од 75 и више година.

Због тога што се продужују професионалне каријере, појављује се групација тзв. нових сениора који се много више интересују и брину за свој физички изглед и форму и, заједно с најмлађим генерацијама, чине главни друштвени слој подршке екологији и здравом стилу живота. С друге стране, захваљујући бољој социјалној инфраструктури, бабе и деде све ређе чувају своје унуке.

Ојачала национална валута омогућава и Чесима да више него раније путују у иностранство. Процењује се да најмање неколико десетина хиљада Чеха живи бар пола године на Тајланду – издали су станове у Прагу од чега могу да плате трошкове становања на Тајланду и да задовоље жељу да макар у старости живе на топлим морима.

Дакле, пензионери, који имају више времена од своје деце да трагају за јефтином а добром робом, постају веома занимљиви као купци. Они највише читају рекламне поруке и главна су циљна група великих продајних ланаца. Дешава се, међутим, да се нађу и на удару превара и притисака трговаца који им, на пример, понуде јефтино неку услугу или робу а не обавесте их о условима и обавези куповине, или им дају на потпис уговор на којем су најситнијим словима записане све главне клаузуле којима се често дерогира или мења оно што се рекламира.

Милан Лазаревић

Брисел уређује и пензије

У централи ЕУ расте притисак да се у већој мери координирају националне пензијске политике

Притисак на пензијске системе 27 земаља чланица Европске уније расте. Свуда се, у складу са новим фискалним (растући буџетски дефицити) и демографским (све мање радно активних издржава све више оних чији је радни век прошао) реалностима, врше корекције: подижу се границе за одлазак у пензију, ремонтују „стубови“ пензијских система и – ускраћује оно што је некад за „јесен живота“ било загарантовано.

Откако је, прошлог јула, „влада ЕУ“, односно Европска комисија обелоданила свој дуго очекивани „зелени папир“ о пензијским реформама, са циљем да „опипа пулс“ свих заинтересованих актера у овој деликатној области, у Бриселу полако, али све очигледније расте и притисак да се у већој мери усклађују и националне пензијске политике.

То је сада у искључивој надлежности држава чланица што за резултат има шаролика решења, која су, истина, усклађена са конкретним националним приликама у овој области. Подразумева се, на име, да није исто бити пензионер у Немачкој и Француској, или у Пољској и Мађарској. Још већи контраст је са најмлађим чланицама, Румунијом и Бугарском, које су у бриселски клуб примљене са не баш одлично урађеним задацима на пријемном испиту.

Упркос томе што ни садашњи ни будући пензионери ни у једној од земаља ЕУ не мисле тако, преовлађујућа оцена експерата је да су европски пензијски системи

још веома дарежљиви, што на дужи рок није одрживо.

Пре свега због демографије. Пројекције показују да ће Европа у деценијама које долазе прилично оседети: просечан животни век за мушкарце ће са 76 година, колико је износио 2008, порастати на 84 до 2060, а за жене са 82 на 89. Последица тога биће промена садашњег односа по коме је структура становништва таква да на сваких четворо у радном добу долази један житељ старији од 65 година. До поменуте 2060, тај однос ће бити двоје на једнога.

Идеја лансирана у Европској комисији је да се успостави нека врста механизма којим ће се граница за одлазак у пензију аутоматски усклађивати са растом дуговечности. Што значи да ће се у пензију одлазити све касније и касније.

Ова идеја се засад налази само у једном интерном документу чији је садржај „процурео“, по свему судећи не случајно, да би се сондирале реакције.

Замисао је да се пензијске реформе и даље обликују на националном нивоу али уз знатно већу дозу отворене координације, с циљем да се те реформе подрже, надгледају и оцењују.

Са овим аутоматским усклађивањем би требало да се сагласе све чланице, што је готово немогућа мисија, али пре него што до тог консензуса једног дана евентуално (не) дође, очигледно је да ће ЕК бити све активнија у обликовању заједничке политике о пензијама, бар о принципима, ако не о детаљима, како би се реформе не само охрабривале, већ и усмеравале.

Засад су на овом послу три ЕУ „министра“: Ласло Андор, комесар за запосленост и социјална питања, Мајкл Барније, задужен за унутрашња тржишта, и познати нам Оли Рен, који одговара за економ-

ска питања. Њих тројица се редовно састају и договарају о практичним акцијама у области ЕУ пензија, а на најновијем састанку, одржаном 9. фебруара, на дневном реду је управо била тема како да Комисија обезбеди да државе чланице усклађују доба за пензионисање и повезују га са очекиваним животним добом, и како да се елиминишу постојећи прописи о превременом пензионисању. Већ у марту ЕК планира да организује такозвану оријентациону дебату о демографији, што би, према једном документу, могло да има утицаја на пензијску политику Комисије.

Очекује се да би питање пензија могло да буде једна од тема и на самиту државника ЕУ крајем марта, у оквиру француско-немачког предлога да се обликује такозвани

пакт о конкурентности, који би учврстио позиције Уније у глобалној економској утакмици тиме што би више него досад биле усклађене националне економске и фискалне политике.

Европски парламент је у овом моменту прилично подељен према идеји да се граница за пензионисање аутоматски усклађује са демографским кретањима, са образложењем да то није ни неопходно ни сврсисходно. Пре тога, на име, треба решити нека практична пензијска питања која су у нескладу са достигнутом степеном ЕУ интеграција, попут „преносивости“ пензија из једне чланице у другу, за оне који су свој радни век провели у неколико земаља Европске уније. А таквих је све више.

М. Бекин

НА МОСТУ У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ ОБЕЛЕЖЕН ДАН ЗАЉУБЉЕНИХ

Пољупци и поруке љубави

Прича о несрећној љубави младе учитељице Наде која је умрла од туге када је напустио официр Реља учинила је од места њиховог састанка један од симбола Врњачке Бање – Мост љубави. Генерације девојака, у жељи да сачувају своју љубав, на катанце су исписивале имена својих драгана и везивале их на ограду моста. Данас је овај мост познатији по томе што на њему сваког 14. фебруара заискри много среће и радости.

Наиме, на њему се сваке године одржава лепо и забавно такмичење под називом „Пољуби ме“, у којем сви такмичари на крају буду награђени. За овогодишњу, четврту по реду манифестацију пријавило се 10 парова који су желели да се надмећу у дужини пољупца, али је половина од-

устала због великог интересовања медија.

– Такмичење се одвијало у три категорије. У категорији најстарији пар победили су Рада и Слободан Шибак (77) из Врњачке Бање, који су и прошле године према оцени

жирија били најбољи. Београђани Биљана Млађевић и Никола Грубић победили су у две категорије: као најатрактивнији пар и у такмичењу за главну награду, пошто је њихов пољубац трајао 44 минута и 32 секунде. Према пропози-

цијама, од 15. минута такмичари су морали да наставе такмичење само на једној ноzi, а од 30. минута морали су подигнути ногу да држе под углом од 90 степени. Није оборен прошлогодишњи рекорд у најдужем пољупцу – 68 минута и 44 секунде – рекао је на крају манифестације Горан Каравесовић из врњачке Туристичке организације која је била организатор такмичења, под покровитељством СО Трстеник.

Сви такмичари су добили неку од вредних награда – накит, веб-камеру, велнес третман, вечеру у врњачким ресторанима и викенд за две особе у Врњачкој Бањи. Ипак, главни мотив овог окупљања био је да се одавде свету пошаље порука љубави, јер је тај језик свима разумљив.

Драган Ивановић

ОПШТИНСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ПЕНЗИОНЕРА СМЕДЕРЕВСКЕ ПАЛАНКЕ

Огрев, помоћ, дружења...

Руководство општинске организације пензионера Смедеревске Паланке већ је увелико почело са набавком огрева за следећу зиму, као и пакета са сухомеснатим производима за више од три хиљаде својих чланова. Председник паланачких пензионера, Слободан Б. Пантић, напомиње да је за чланове набављен угаљ „костолац“, „колубара“, „бановић“ и сушена „колубара“ и додаје:

– Пензионери се увелико уписују за угаљ, који ће отплатити у шест рата, као и за огревно дрво церовину и буквину. Поред тога, набавили смо и испоручили (што ћемо радити и током целе године) и пакете са сухомеснатим производима. Ни у овој години нећемо заборавити болесне, непокретне и социјално најугроженије пензионере, а поред помоћи за наше чланове редовно ћемо организовати забаве и дружења – наглашава Пантић.

Од председника паланачких пензионера сазнали смо да ће се у просторијама организације, као и у сеоским месним одборима, и убудуће члановима

Слободан Б. Пантић

вима бесплатно мерити крвни притисак и ниво шећера у крви. У плану су и једнодневни излети, екскурзије и по-

сете другим пензионерским организацијама у околини и шире. Пензионери, чланови комисије за културно-забавни живот ове општинске организације, а то су играчи, певачи, глумци, рецитатори, приређиваће забавне програме, песничке вечери и друге садржаје не само за своје „колеге“, већ и за све грађане Смедеревске Паланке.

Паланачки пензионери биће у овој години активни и на спортском пољу, поготово у шаху, а постоји идеја да се направи пензионерска лига у шаху и фудбалу.

То су само неке од активности којима ће се бавити општинска организација пензионера Смедеревске Паланке, која планира да током године позове и угости и пензионере из других места. Радно време општинске организације у граду на Јасеници је сваког дана од 8 до 14 часова, а готово сви месни одбори редовно одржавају састанке на којима се чланство упознаје са плановима и активностима.

Сл. Костантиновић

Заједничка пасија их зближила

Познанство
Вршчанина Николе
Божиха (77)
и Кикинђанина Саве
Сударова (82) траје
од 1957. године,
откада следе мото
„Упознај своју
домовину да би
је волео“

Феријални савез Југославије (ФСЈ) основан је шездесетих година прошлог века и имао је, своје време, 29 својих и око 40 закупљених одмаралишта у свих шест република тадашње државе. Мото те масовне омладинске организације гласио је „Упознај своју домовину да би је волео“. Један од припадни-

ка ФСЈ, који себе и сада сматра феријалцем, јесте Никола Божих, сада 77-годишњак.

– Почео сам у Одреду извидника „Жива Јовановић“ у Вршцу, да бих се касније савсим посветио раду у оформљеној феријалној организацији – сећа се он. – У тадашњем вршачком срезу било је око 60 дружина са просечно 15 до 20 чланова. Чести су били излети, у почетку је то било упознавање ближе околине, а после и удаљених крајева у које се путовало уз карте са великим попустом. Тамо се боравило по повлашћеној цени, доступној цепену младих. Биле су популарне „плаве вечери“ на којима су наступали најпознатији певачи тадашње Југославије. У тим програмима шансу су добијали и млади неафирмисани певачи и музичари из локалне

средине. Многи су ту почели и касније постали познати на естради.

Наш саговорник поносно истиче да је Вршац 1957. године био домаћин Сабора феријалаца Србије, када се тамо окупило више од 1.200 учесника. Пријатељства су успостављана и на семинарима и омладинским радним акцијама. Тако су, подсећа он, феријалци имали и своју бригаду на изградњи аутопута Ниш–Параћин.

Те, 1957. године, Никола Божих упознао је Кикинђанина Саву Сударова, али је њихово интензивно дружење уследило после саветовања омладинских руководиоца које је одржано у београдском Дому синдиката.

– Разменили смо искуства и отада смо се често сретали. Сава ми је чак помогао и при избору грађевинског материјала када сам градио породичну кућу – каже Никола, иначе технолог кожарства и дугогодишњи директор Индустрије модне обуће ИМО у Вршцу.

Сава Сударов, сада 82-годишњак, додаје:

– У души смо остали феријалци. И ја сам наставио, после заснивања породице, да са укућанима путујем широм ондашње Југославије. Имали смо породични ауто са приколицом и камповали смо на многим местима. На Корчули смо касније купили викендицу, али нисмо пропуштали да се успут задржимо по неколико дана у занимљивим пределима.

Интересантно је да је Сава и своју супругу Дару упознао у Феријалном савезу кикинђског среза. Годинама је био председник среског ФС, а био је биран и у покрајински савез. Велику част му је представљало и то што је био делегат конгреса Феријалног савеза Југославије. Најупечатљивију успомену носи са Тјентишта

Никола Божих и Сава Сударов 1957. године

где су феријалци учествовали на прослави којој је присуствовао друг Тито и његов гост из Египта, Насер.

Сава Сударов је цео свој радни век провео у Индустрији грађевинског материјала „Тоза Марковић“, почевши од цигларског радника, па преко стручног усавршавања, до директора једног погона. Био је и председник фабричког синдиката и члан самоуправних органа. Сада је члан Извршног одбора Месне организације пензионера у кикинђској МЗ „Углеша Терзин“. Не изостаје са екскурзија које организује Општинско удружење пензионера, а гостује и на онима које уприличава Општинска организација инвалида рада.

Никола је, пак, био доскора у Извршном одбору Општинског удружења пензионера, у три узастопна сазива.

– Препустио сам место млађима, а сада имам више времена да скоро свакодневно препешачим, пре бих рекао планинарим, по обронцима Вршачких планина по десетак километара – описује Божих своје садашње рекреативне активности.

С. Завишић

Недавни сусрет Николе и његове супруге Vere са Савом у Кикинди

БЕОГРАД

Траг(ом) љубави

У организацији Дневног центра и клуба за старије „Чукарлица“ одржана је, 14. фебруара, манифестација „Стари + деца = љубав“. Корисници овог клуба и ученици Спе-

цијалне школе за основно и средње образовање „Свети Сава“ из Умке разменили су том приликом књиге о љубави настале током једнодневне радионице „Траг(ом) љубави“. На страницама ових књига остале су поруке, мисли и осећања најстаријих и најмлађих исписана срцем. Захваљујући помоћи у материјалу и идеји Галерије Природњачког музеја, у међугенерациским паровима, састављено је једанаест срца која ће бити однета у кућне посете болесним и усамљеним корисницима Клуба. На крају манифестације дизањем заставе „Удружених заједница љубави“ проглашена је територија на којој влада „најјача снага, а истовремено најскромнија“ и где живе „чаробна бака и чаробни дека“.

В. В.

ПОЖЕГА

Рекордери хуманости

Општинска организација у Пожеги деценијама је у самом врху наше земље по успешном организовању прикупљања крви од добровољних давалаца и по броју вишеструких учесника у тим хуманитарним акцијама. Овај град је познат и по хуманистима који су најдрагоценију течност дали више од сто пута, међу којима су и рекордери, пензионери Милорад Старчевић (75) и Милоје Марјановић (74). Старчевић је дао крв 136 пута, а Марјановић два пута мање.

Развио се међу њима и такмичарски дух, па је годину дана млађи Марјановић настојао да преузме примат. Одустао је јер Милорад Старчевић из здравствених разлога више није могао да учествује у акцијама. Хуманост је опет победила.

Осим Старчевића и Марјановића, више од сто пута крв су дали Милан Старчевић, Раде Вучићевић, Јован Краговић, Сретен Ђоковић и Владимир Драшковић.

М. П.

РЕКОВАЦ

Молитва за берићетну годину

Православни верници и виноградари прославили су Светог Трифуна, славу винара и гостионичара и највећи винарско-виноградарски празник у Војводини, Шумадији и Поморављу.

Поред тога што је заштитник виноградара и винара, верује се да свети Трифун на свој празник пободе у земљу угарак и од тог дана снег почне да се топи и долази пролеће.

Светог Трифуна обележили су и виноградари левачког краја. Они су, по традицији, орезали чокоте винове лозе уз молитву за берићетну годину.

М. С.

ВРАЊЕ

Шаховски прегалац

Иако је на прагу девете деценије, пензионер Миливоје Васиљевић и данас суди шаховске мечеве. Једини је републички судија у Србији. Полагао је и за савезног судију код велемајстора Драгутина Џајића, и положио. Лиценцу није могао да добије без знања страног језика.

Са седамнаест година постао је првак Врања, и још седам пута се закитио том ласкавом титулом. Играјући за ШК „Врање“ остварио је седамсто победа. На турниру у Будви постигао је велики успех и освојио бал за интернационалног мајстора.

– На турнирима у Нишу, Лесковцу, Прокупљу и Пироту освојио сам треће место – каже Миливоје звани Ђерко.

Р. С.

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

„Раднику“ пехар

Поводом обележавања Светог Саве, Општинска организација пензионера Смедеревске Паланке, у сарадњи са Општинском организацијом глувих и наглувих, организовала је традиционални Светосавски шаховски турнир. Поред домаћина на турниру су учествовали и чланови Општинске организације глувих и наглувих Велике Планае и шахисти ШК „Радник“ из Смедеревске Паланке. Прво место припало је ШК „Радник“, друго ООГН Велике Планае, треће Општинској организацији пензионера, а четврто ООГН Смедеревске Паланке.

Капитенима победничких екипа награде је уручио Слободан Б. Панџић, председник паланачких пензионера, а по завршетку турнира је одлучено да од следеће године победничка екипа понесе и прелазни пехар. **Сл. К.**

РУМА

Заљубљени

Дан заљубљених обележен је на много места у Руми, али нигде није било тако занимљиво као у Геронтолошком центру „Срем“, јер тамо, као и у другим домовима за старе, има заљубљених парова.

У програму који је изведен у холу Установе учествовали су хор Геронтолошког центра са диригентом Дарком Бокићем, радни терапеут Снежана Стошић, корисници

Весна Мићковић и Милош Мијушковић, а свој допринос дали су и Љиљана Вуков и Сава Нешковић.

Корисници и запослени у ГЦ „Срем“ могли су да чују приче о светом Трифуну и светом Валентину, „Мостарске кише“ Пере Зупца и више песама које говоре о љубави. Певали су и окупљени корисници које је програм поводом Дана заљубљених подсетио на младост. **Д. Р.**

ТРСТЕНИК

Виноградари прославили Светог Трифуна

У холу Дома културе у Трстенику, у присуству домаћина и бројних званица, свечано је обележен Свети Трифун, дан виноградара и винара. Свечаност је уз пригодан говор отворио председник општине Трстеник, Стеван Ђаковић. Парох трстенички Владимир Трошић је затим са домаћином Зораном Миљковићем из Риљца пресекао славски колач уз молитву, а председник СО Трстеник, Раде Лепенац, уручио је признања за допринос унапређењу виноградарства у овом крају.

Свој део програма имали су и чланови КУД „Запис“ и „Учитељ Момир“ из Риљца, као и певачко друштво из Лекаша. Приређена је и изложба вина уз дегустацију и послужење. Организатор је била општинска туристичка организација, а суорганизатори Одсек за привреду, Подручни центар за рурални развој, Културно-просветна заједница и Удружење виноградара и винара из Риљца.

Већина дегустатора дала је високу оцену винима произведеним у трстеничком виногорју, а многа од њих су већ нашла купце не само на нашем него и на иностраном тржишту.

Д. И.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,
Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranka@pio.rs

Разноврсна помоћ и забава

Молимо вас да у „Гласу осигураника“, који уредно примамо и са задовољством читамо, објавите нешто и о нашем Удружењу пензионера у Доњем Милановцу.

Наше Градско удружење пензионера окупља више од 400 активних чланова којима пружа разноврсну помоћ, у првом реду у снабдевању огревом и животним намирницама под најповољнијим условима и на више рата. Затим, Удружење у свом Дому пензионера организује пружање неколико врста здравствене заштите и прегледа, углавном захваљујући доброј сарадњи са Здравственим центром „Др Верољуб Цакић“ Мајданпек – Здравствена станица Доњи Милановац и очном ординацијом „Светлост“ из Зајечара.

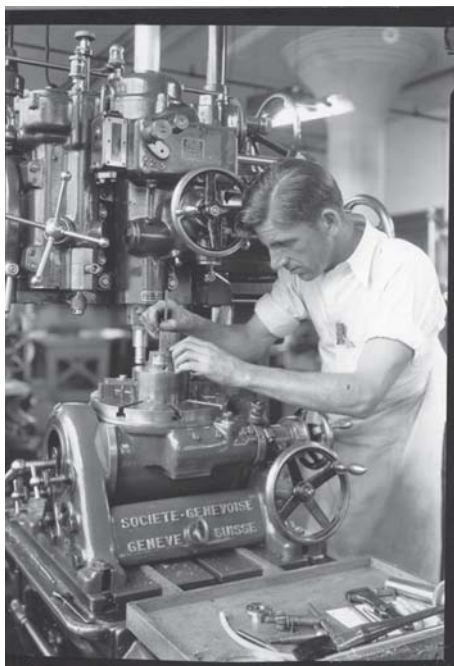
Градско удружење пензионера Доњи Милановац својим болесним и сиромашним члановима пружа и новчану помоћ за набавку лекова, а набавља и пригодне пакете за новогодишње и божићне празнике. У погледу забавног живота, организују се разне екскурзије, а значајније место заузима дружење пензионера на традиционалној забави поводом 8. марта, као и Видовданско дружење 28. јуна.

Све ове активности значајно помажу бројни спонзори а нарочито општина Мајданпек. Градско удружење пензионера Доњи Милановац има и друге важне активности које су од интереса за чланове, али о њима ћемо другом приликом.

Витомир Марковић,
Доњи Милановац

Некад и сад

Проширење пензијског осигурања

Наша земља долази у ред држава које су одмах после великог рата од 1914. до 1918, донеле потпуно модерно социјално законодавство. Код нас су још у првим изаратним годинама прописане све потребне законске мере у уређењу услова рада у предузећима, уведено је осигурање за болест и несрећу при раду и основане бројне социјалне установе за заштиту

и унапређење радничких професионалних интереса. Нешто пре две године ми смо употпунили већ постојећу социјалну заштиту увођењем осигурања за изнемоглост, старост и смрт. Тиме смо стали у ред малог броја земаља које су за релативно кратко време учиниле огромне напоре у погледу социјалног обезбеђења радничког и намештеничког staleжа. Наш основни проблем остаје у будућности, да се што правилнијом применом даде суштина том законодавству.

(Пензиони завод за службенике у Београду од 1938. до 1939. године, Београд, 1940)

Наставак реформе

Демографски и економски проблеми, настали средином осамдесетих година двадесетог века, усложњавали су се и захтевали стална прилагођавања система пензијског и инвалидског осигурања. Од деведесетих година ти проблеми се огледају и у финансирању обавеза и дефициту у РФ ПИО. Реформа пензијског система започета је 2001. године. Од примене претходних измена и допуна Закона о пензијском и инвалидском осигурању, 2006. године, појавила су се нова питања од значаја за функционисање система на који се Закон односи. Нови законски прописи, који су усвојени крајем прошле године, произашли су из неопходности даљег спровођења реформе. Измене и допуне Закона тичу се услова за стицање права из пензијског и инвалидског осигурања, стажа осигурања који се рачуна с увећаним трајањем, усклађивања пензија, статуса осигураника пољопривредника, утврђивања висине права из ПИО и увођења војних осигураника у цивилни систем ПИО.

Ј. О.

Бенефицирани стаж

? **З. Јосифов – Босилград: Радим у руднику 25 година без прекида. Стаж ми је бенефициран, и то пет година 12/16, а 20 година 12/18. Интересује ме са колико година старости стичем право на пензију ако раскинем радни однос ове године?**

Одговор: Законом о ПИО, за различит степен увећања стажа, уведено је да се старосна граница снижава до различитих година живота. Тачније речено, за некога ко је радио на пословима где се стаж рачуна за сваких 12 месеци рада као 18 месеци, старосна граница не може да се снижава пре 50. године живота. Оваква законска решења су била и до најновијих измена од 1. 1. 2011. године. За сав остали стаж са увећаним трајањем до 31. 12. 2010. године, старосна граница се снижавала до 53. године живота.

Од 1. 1. 2011. године ова граница се помера постепено за по четири месеца годишње до 2016. године када ће износити 55 година живота. С обзиром на то да сте већину

радног века провели радећи са највишим степеном увећања 12/18, било би логично да у пензију можете да идете са повољнијим снижењем старосне границе.

Како је ово питање остало нерешено, али већ учено као проблем, надамо се да ћемо убрзо добити и прецизан одговор на Ваше и наше питање. Према стању које наводите, будући да немате пун пензијски стаж, старосна граница може да Вам се снизи за 14 година, а захтев за пензију можете да поднесете када навршите 51 годину живота. Ово све под условом да се снижење старосне границе рачуна према већинском стажу са увећаним трајањем, а не према последњем стажу са увећаним трајањем.

Нема услова за породичну пензију

? **Нада Марковић – Врање: Мој муж је страдао 2004. године. У тренутку његове смрти ја сам имала 43 године и седам месеци живота. Рођена сам 17. 8. 1960. године и тренутно сам у радном односу. Занима ме да ли ћу ја имати некада право на породичну пензију и када стичем то право. Први захтев сам поднела у децембру 2008. године, а други у августу 2009. године када сам напунила 49 година живота. На друго решење сам уложила жалбу али сам опет добила негативан одговор. Да ли је један од разлога што немам право на породичну пензију то што сам у радном односу?**

Одговор: Нажалост, Ви никада нећете испунити услов за породичну пензију. Када сте 2008. године поднели захтев, испуњавали сте услов по питању година живота у моменту смрти супруга, али нисте испунили услов по питању година живота за остваривање права, тј. било је потребно да 2008. године имате 48 година и шест месеци живота. У 2009. години када сте навршили 49 година живота, услов за стицање права било је 44 године живота у моменту смрти супруга. Сада, у

2011. години услов је 45 година за удову у моменту смрти супруга и 50 година живота за стицање права на породичну пензију. Изменама Закона о ПИО, од 1. 1. 2011. године се више неће подизати старосна граница у моменту смрти супруга, те константно остаје 45 година, а старосна граница за стицање права годишње расте за по шест месеци од 2012. до 2017. године, када ће коначно бити потребно 53 године живота за удову у моменту стицања права на породичну пензију.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Чињеница да сте у радном односу не утиче на признавање права на породичну пензију. Исплата породичне пен-

зије се условљава престанком радног односа, али о исплати се не може ни говорити без признатог права.

Захтев за инвалидску пензију

? **Миле З. – Јагодина: Рођен сам 1950. године и имам 32,5 године стажа, од тога у Хрватској 18 и у Србији 14,5 година стажа. Подносио сам захтев за инвалидску пензију 2008. године јер сам током рата у Хрватској озбиљно оболео од претрпљених повреда у заробљеништву. Излазио сам на комисију ради оцене степена инвалидности али сам одбијен са напоменом да могу касније поново да поднесем захтев за утврђивање инвалидности. Међутим, мени је то због болести и материјалне ситуације компликована процедура која траје и по три, четири године. Да ли ја икако могу да остварим право на инвалидску пензију?**

Одговор: Претпоставка је да решење које сте добили од Фонда ПИО садржи констатацију да лечење није завршено, те да по завршетку лечења поново покренете поступак за оцену радне способности. Нажалост, нема другог начина за покретање поступка, уколико се поново не поднесе захтев за инвалидску пензију са одговарајућом медицинском документа-

цијом. Прикупљање медицинске документације сигурно не траје неколико година, највероватније је могуће за неколико месеци комплетирати медицинску документацију која ће са већ постојећом документацијом послужити за поновну оцену радне способности. У супротном вам остаје да сачекате 65 година живота за остваривање права на старосну пензију.

Без повећања због општег бода

? **М. Павловић – Крушевац: Остварио сам пензију од 1. 12. 2010. године са 43 године радног стажа и преко 65 година живота. У решењу које сам добио стоји да ми повећање следује од априла 2011. године. Зашто мени не припада и повећање од два посто које се исплаћује од јануара 2011. године?**

Одговор: С обзиром на то да сте право на пензију остварили 1. 12. 2010. године Вама је уз примену увећаног општег бода који износи 616,60, а који је до 30. 11. 2010. износио 604,51 одређен износ Ваше пензије. То значи

да у решењу не стоји да се пензија од 1. 12. 2010. године увећава за два одсто јер право нисте остварили пре 1. 12. 2010, већ је Вама право признато 1. 12. 2010, те Вам је повећање дато кроз примену увећаног општег бода.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ИЗРАДИТИ, ПРОИЗВЕСТИ	ВРСТА БИЉКЕ, ТРАТОРАК	РЕКА У ЕТИОПИЈИ	ГРАД У АУСТРИЈИ	МЕСТО КОД ОСЛА	СИМБОЛ ЕРБИЗУМА	ПОДЛОСТ
ВРСТА ВЕЊЕГ ИНСЕКТА							
СКУПЉАЧИ ЛЕКОВИТИХ ТРАВА							
ВРСТА ГУШТЕРА						ОЗНАКА СЕВЕРА	
						ЧЕТВРТИ ДЕО	
ЈЕДАН РОДИТЕЉ					ИСТА СЛОВА		
					ЕТИЛАЛКО- ХОЛ		
РЕКА У АУСТРИЈИ				УЗВИК: ЕТО, ЕНО ПРОИЗВОЂАЧ СВИЛЕ			
СИМБОЛ ИРИДИЗУМА			РАСТ, УЗРАСТ				
			ЗАДУЖБИНАР				
ОЗНАКА ЗА ТОНУ		ГРАДСКА ЧЕТВРТ					
		ОБЈАВЉИВАЧ ВЕСТИ					
НЕПОБИТНА ЧИЊЕНИЦА							ВРШИТИ НЕКУ ИСТРАГУ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	АВИЈАТИЧАРИ						
	ГРАД НА ДУНАВУ						
НАЗИВ ЈЕДНОГ ЈЕСТИВОГ УЉА						СИМБОЛ СУМПОРА	
						КЊИЖЕВНО ДЕЛО	
БЛАГА КАЗНА					МОРСКИ ГРЕБЕН		
					РЕКА У АЗИЈИ		
РАНИЈА ГЛУМИЦА ДЕБОРА				ОБОР ЗА СТОКУ			
				СТАНОВНИК ОКО ДИНАРЕ			
ОРЕГОН (СКР.)			КРАЉИЦА У ШАХУ				
			ГЕОМЕТР. ЛИНИЈА				
СИМБОЛ ВАНАДИЗУМА		БРОЈ ШТАМПАН. ПРИМЕРАКА					
		ТРГ У ПАРИЗУ					
ПЛАНИНСКИ МАСИВ У ИТАЛИЈИ							
УЈЕДНА- ЧЕНОСТ КРЕТАЊА						ОЗНАКА ЗА ВОЛТ	
						ПЕПЕЉАСТ	
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ГЛУМАЦ, РИЧАРД				ПРЕДЛОГ		
	ОЗНАКА Н. ПАЗАРА				ОЗНАКА ЛЕСКОВЦА		
НАГАО, ЖУРАН							
ЗЕМЉИШТЕ ЗА ГРАДЊУ (МН.)							

Бранислав Николић

(X)уморне мисли

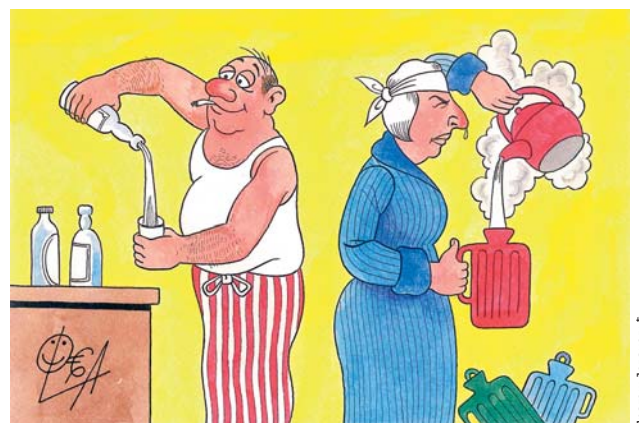
Имам рђав слух, али чујем свашта.
 Ми користимо време као нико. Сваког дана мењамо планове.
 Нама никад доста! Мало нам је 700 аутобуса, а некад нисмо имали ниједан.
 Наша клима не може да омане. Ако нас снађу поплаве, неће бити суше.
 Цео свет је себичан – гледа своје интересе. Да није нас, нико не би бринуо туђе бриге.
 Ми смо златна средина. Сто држава је испред, а сто иза нас.
 Садашње време глагола имати: ја немам, ти немаш, он има; ми немамо, ви немате, они имају.
 Одело чини човека – кажу они са више одела.
 Проблема имамо још само ту и тамо.
 Постали смо савршено друштво. Има нас свакаких.

Витомир Теофиловић

Доскоци

У комунизму смо сви волели једног човека. Демократија нам пружа много већи избор.
 Можемо плакати сваки дан. Москва сузама не верује.
 Сваки магарац би волео да му је отац коњ.
 Читам домаће награђене књижевнике. Волим лаку литературу.
 Министри дају све од себе. Осим оставке.
 Док жути жутију, црвени им дају подршку у власти.
 Инцест је кад скочите себи у уста.
 Време је мој одабрани лекар. Оно лечи све.
 За време комуниста обишао сам цео свет. У демократији сам постао локалпатриота.
 Дао сам им реч. Злоупотребили су је!

Раде Ђерговић

Драгош Јовановић

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: статика, линотип, аморал, варилац, Оран, же, Микојан, и, е, т, риђовка, Истар, калцит, искићен, Стол, та, Нишава, у, ти, а, топоним, истрага, от, вар, ов, цели, полтрон